BISERICA ŞI ŞCOALA

Anul XCV (95) SERIE NOUĂ

PUBLICAŢIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ARADULUI

Fondat 1877 Nr. 2 Februarie 2015

Câteva referinţe despre Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul

Din prima zi a Postului Paştilor, cântarea Canonului celui Mare îi oferă credinciosului „cheia“ înţelegerii asprei călătorii pe care o are de parcurs până la Învierea Domnului: pocăinţa, înnoirea vieţii, întoarcerea la Dumnezeu. Creaţie a Sfântului Andrei - Arhiepiscopul Cretei, Canonul depăşeşte prin mărime orice alt canon imnografic. În acelaşi timp, prin adâncimea ideilor pe care le cuprinde, îl cheamă pe credincios să-şi altoiască viaţa spirituală pe drumul lui Iisus Hristos, spre Golgota şi spre Înviere, drum pe care se sintetizează destinul umanităţii.

Postul cel Mare este o călătorie duhovnicească spre Înviere. Prin toate slujbele pe care Părinţii Bisericii le-au presărat de-a lungul celor 48 de zile de postire, credinciosul este ajutat să crească spiritual şi să se apropie mai mult de Dumnezeu. Între aceste slujbe, un loc aparte îl ocupă Canonul cel Mare, alcătuit de Sfântul Andrei, arhiepiscopul Cretei.

Canonul Sfântului Andrei Criteanul se săvârşeşte în prima şi în a cincea săptămână din Postul Mare; în prima săptămână, în seara zilelor de luni, marţi, miercuri şi joi, în cadrul slujbei numite Pavecerniţa Mare (slujba de după Vecernie), când strofele Canonului sunt împărţite în patru părţi, corespunzătoare celor patru zile; miercuri în săptămâna a cincea din Post, în cadrul slujbei numite „Denia Canonului celui Mare“, când se cântă integral.

Despre omul - actor pe scena istoriei mântuirii

Canonul este alcătuit din nouă secţiuni numite „cântări“, compuse, la rândul lor, din strofe (tropare), între care se intercalează rugăciunea „Miluieşte-mă, Dumnezeule, miluieşte-mă!“.

Troparul care deschide fiecare din cele nouă cântări, numit „irmos“, adică „legătură“, se cântă o dată la început şi se repetă după parcurgerea troparelor cântării respective. De fiecare dată când se rosteşte rugăciunea „Miluieşte-mă...“, se face şi o metanie - o plecăciune până la pământ - , rostul metaniilor fiind acela de a angaja în rugăciune persoana umană, în integralitatea sa: trup şi suflet. (În mănăstiri se fac trei metanii pentru fiecare din cele aproape 300 de tropare).

Canonul este numit „cel Mare“, atât pentru lungimea lui, cât şi pentru înălţimea şi fineţea ideilor pe care le cuprinde. Dacă un canon liturgic obişnuit cuprinde până la 30 de strofe, canonul Sfântului Andrei are peste 250. În privinţa conţinutului, Canonul cel Mare împleteşte marile teme bibilice şi scripturistice

(Adam şi Eva, raiul şi căderea în păcat, Noe şi potopul, David, pământul făgăduinţei, Iisus Hristos şi Biserica) cu mărturisirea păcatului şi pocăinţa.

Mai mult, aşa după cum spune Părintele Alexander Schmemann, în lucrarea sa, „Postul cel Mare“, „evenimentele istoriei sfinte sunt dezvăluite ca evenimente ale vieţii mele, faptele lui Dumnezeu din trecut, ca fapte îndreptate spre mine şi mântuirea mea, tragedia păcatului şi a trădării, ca drama mea personală“.

Credinciosul care participă la slujba Canonului este luat parcă de mână şi purtat într-o lungă călătorie, care începe cu facerea lumii şi continuă până dincolo de pragul acestei vieţi, în veşnicie; pe parcursul întregii călătorii este invitat să privească şi să cugete la diferitele momente ale istoriei mântuirii. În cadrul acestui proces, descoperă că nu este un simplu spectator, ci se vede pe sine participând direct la fapte şi întâmplări pe care mai înainte le-ar fi considerat exterioare, străine lui.

Despre dialogul pocăinţei

Rugăciunea credincioşilor adunaţi în biserică nu este un monolog, ci o voce a unui dialog care are loc în adâncurile tainice ale existenţelor umane. Credincioşii vorbesc cu persoanele prezente în mod nevăzut alături de ei: Dumnezeu Cel în Treime, Maica Domnului, Cuvioasa Maria Egipteanca şi Sfântul Andrei Criteanul însuşi. Iată un exemplu de dialog cu Sfânta Maria Egipteanca:

„Cel pe care L-ai iubit şi L-ai dorit, Maică, pe ale Cărui urme ai mers, Acesta te-a aflat şi ţi-a dat pocăinţă, ca unul singur Dumnezeu milostiv, pe Care roagă-L neîncetat, să ne izbăvească de patimi şi de primejdii şi pe noi“.

Despre rostul Canonului Sfântului Andrei Criteanul, Părintele Alexander Schmemann spune că este „să ne descopere păcatul şi, astfel, să ne conducă spre pocăinţă; să descopere păcatul, nu prin definiţii şi însiruiri, ci printr-o adâncă meditaţie asupra măreţei istorii biblice, care este, cu adevărat, o istorie a păcatului, a pocăinţei şi a iertării“.

Ce este un canon?

Cuvântul „canon“ este foarte des întrebuinţat în limbajul bisericesc, cu diferite sensuri. În imnografie, el este o înlănţuire de cântări, compuse după anumite reguli, în ceea ce priveşte numărul şi măsura lor, alcătuind un întreg de sine stătător, folosit ca atare în cult. Forma desăvârşită a acestui gen de creaţie imnografică este alcătuită din nouă grupuri de cântări. Numărul a fost inspirat de cele nouă cântări pe care le întâlnim în Sfânta Scriptură (cum ar fi cântarea lui Moise, a lui Isaia sau cântarea Sfintei Fecioare Maria, din cap. I al Evangheliei după Luca), care erau folosite în cultul Bisericii primelor veacuri. Totodată, aminteşte şi de cele nouă cete îngereşti. În majoritatea canoanelor, cea de a doua lipseşte, fiind chip al cetei îngerilor căzuţi.

Se deosebeşte Canonul cel Mare, al Sfântului Andrei Criteanul, de celelalte creaţii liturgice de acelaşi gen?

Canonul Sfântului Andrei Criteanul reprezintă forma desăvârşită a acestui gen de creaţie imnografică. El se impune nu numai prin mărimea sa (peste 250 de tropare), ci mai ales prin adâncimea şi frumuseţea modului de a exprima pocăinţa. Sfântul Andrei Criteanul a reuşit să adune la un loc nenumărate imagini ale pocăinţei din Sfânta Scriptură, de la căderea lui Adam din rai şi până la Învierea Mântuitorului, identificându-se cu ele şi îndemnându-ne şi pe noi să facem acelaşi lucru. Fiecare eveniment evocat este prezentat şi ca realitate a vieţii mele, oferindu-mi ocazia să conştientizez păcatul, să mă pocăiesc şi să nădăjduiesc în mila lui Dumnezeu.

Despre acomodarea noastră cu împărăţia cea cerească şi veşnică

Pentru unii, slujba Canonului celui Mare este lungă şi, poate, plictisitoare. De ce se întâmplă acest lucru?

Dacă simţim acest lucru, este o dovadă evidentă a faptului că nu ne mai hrănim credinţa din Sfânta Scriptură. Ne plictisim dacă ascultăm cântându-se sau citindu-se despre persoane sau evenimente despre care nu ştim aproape nimic. Slujba Canonului este o provocare pentru fiecare dintre noi de a redescoperi Sfânta Scriptură şi, mai ales, de a încerca să trăim aşa cum ne îndeamnă ea.

Ar trebui să ne dăm seama că acum, în prima săptămână a Postului, Biserica ne oferă o atmosferă diferită de ceea ce trăim de obicei. Venind din agitaţia vieţii noastre de zi cu zi şi intrând la o slujbă a Pavecerniţei mari, unită cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul, descoperim o atmosferă liniştită, o cântare domoală, cu lumină puţină, cu „Doamne miluieşte“, repetat parcă la nesfârşit, cu rugăciuni, cum este cea a Sfântului Efrem Sirul, pe care nu le poţi asculta indiferent. Este, dintr-o dată, altceva. De fapt, acesta este rostul postului şi al slujbelor sale: să ne ajute să devenim altceva, să devenim fiinţe pascale, adică să „trecem“ de la „omul cel vechi“ la „omul cel nou“. Şi dacă această atmosferă ne plictiseşte, nu este vina Bisericii. Ea este, de fapt, chip al împărăţiei lui Dumnezeu, în care lauda Lui este veşnică. Iar slujbele nu fac altceva decât să ne facă să pregustăm din frumuseţea Împărăţiei şi să ne obişnuim cu ea.

Câteva indicii şi referinţe biografice despre autorul Canonului - Sfântul Andrei Criteanul

Sfântul Andrei Criteanul s-a născut în Damascul Siriei în jurul anului 660 dHr. Adolescent fiind încă, şi-a început viaţa monahală la Mănăstirea Sfântului Sava din Pustiul Iudeii, din Ierusalim. Mai târziu a mers în Constantinopol ca reprezentant al Patriarhiei Ierusalimului. În Constantinopol s-a îngrijit de tineri până la data când a fost ales Mitropolit al Gortinei, localitate din insula Creta - Grecia. În anul 712 la presiunea împăratului bizantin şi împotriva voinţei sale a fost în partida monotelistă, dar a retractat mai apoi. Moare în anul 740 în localitatea Eresso, din insula Lesbos - Grecia. Amintirea lui se face în fiecare an la data de 4 iulie.

Cu alte cuvinte, autorul Canonului celui Mare este Sfântul Andrei Criteanul sau Cretanul. El s-a născut într-o familie creştină care i-a oferit o educaţie aleasă. Tradiţia spune că a fost mut până la vârsta de şapte ani, când, adus de părinţi într-o biserică din Ierusalim şi primind Sfintele Taine, a început să vorbească. După moartea părinţilor, s-a călugărit la Mănăstirea „Sf. Sava“ din Ierusalim. A ajuns secretar al Patriahului Ierusalimului.

A fost trimis, în anul 685, la Constantinopol, pentru a semna actele Sinodului al VI -lea Ecumenic, care condamnase, în anul 681, erezia monotelită (monoteliţii învăţau că în persoana Mântuitorului Iisus Hristos există numai voinţa dumnezeiască, nu şi cea omenească).

Dr. Stelian Gomboş

Continuare în pagina 4

Misiunea creştină a parohiei în actualitate

Misiunea creştină a parohiei este o chemare mântuitoare adresată celor din afara şi dinlăuntrul Bisericii şi vizează liturghizarea şi filocalizarea existenţei umane în Biserică; transpunerea ei într-un ritm liturgic-sacramental, baptismal-euharistic şi pascal, schimbarea şi înnoirea omului şi a lumii în aşteptarea activă a înnoirii ultime în Împărăţia lui Dumnezeu, a cărei pregustare o avem în Biserică. Realizarea misiunii are o triplă actualizare: liturgic-sacramentală, mistic-ascetică şi social-comunitară. Ea se identifică cu comunicarea reală a vieţii, sfinţeniei, iubirii şi unităţii existente în mod suprem în Sfânta Treime, temeiul ultim al existenţei şi modelul prin excelenţă al vieţii Bisericii.

Coordonatele esenţiale ale misiunii creştine a parohiei, conform marii porunci misionare de la sfârşitul Evangheliei de la Matei (28, 19-20) sunt: evanghelizarea: *„mergeţi şi învăţaţi toate neamurile "*, încorporarea sacramentală în trupul eclesial al lui Hristos, în care participăm la viaţa de comuniune a Sfintei Treimi: *„botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh"* şi îndemnul de a stărui în dreapta credinţă (1 Tim. 1,10) în sfinţenie, mărturie şi slujire: *„învăţându-le să păzească toate câte v-am poruncit Eu vouă"*.

În misiunea Bisericii apostolice se permanentizează trimiterea sau misiunea lui Hristos. De aceea *„El i-a dat pe unii să fie apostoli, pe alţii profeţi, pe alţii binevestitori, pe alţii păstori şi învăţători, ca să-i pregătească pe sfinţi pentru lucrarea slujirii, pentru zidirea trupului lui Hristos, până ce toţi vom ajunge la unitatea credinţei şi a cunoaşterii Fiului lui Dumnezeu, la starea de bărbat desăvârşit, la măsura vârstei plinităţii lui Hristos"(Ef. 4, 11-13).*

Misiunea este inseparabilă de *pastoraţie,* adică de „zidirea Bisericii" (Ef. 4, 11-15). Pastoraţia (de la *pasco, - ere* = a hrăni) înseamnă acţiunea de a întreţine prin mâncare, de a oferi hrană duhovnicească. Iisus Hristos Însuşi Se numeşte pe Sine *„Păstorul cel Bun",* întrucât Îşi pune sufletul pentru oile Sale (In 10, 11) în dublu sens: de devotament faţă de oi cu care El este unit în mod intim (14-15) şi de jertfire a vieţii Sale pentru ele. Prin Jertfa şi Învierea Sa, Iisus Hristos ca Păstor dăruieşte viaţă, comuniune şi iubire. Tot aşa preotul este „păstor" în calitatea sa de săvârşitor al Sfintelor Taine şi în special al Sfintei Euharistii, restituind actul în care Hristos Însuşi S'a dat pe Sine pentru viaţa lumii. Preotul face pastoraţie în lucrarea sa de săvârşire a Sfintelor Taine care constituie „hrana" Bisericii şi prin întreaga sa activitate de îndrumare spirituală, izvorâtă din devotamentul jertfelnic faţă Hristos.

Biserica Ortodoxă Română este cunoscută ca având unul din cele mai organizate sisteme parohiale şi eparhiale din lumea ortodoxă. În cadrul acestui sistem, parohia nu este o simplă unitate administrativă bisericească autonomă, ci ea reproduce în acel loc şi context imaginea a ceea ce este Biserica în totalitatea ei. Parohia este o parte organic dintr'un corp unitar bisericesc. De aceea experienţa ei influenţează viaţa întregului ansamblu eclezial şi invers. Unitatea Bisericii la nivel naţional are la bază coerenţa celei mai mici comunităţi ortodoxe, cea a parohiei.

Vorbind despre actualitatea şi actualizarea misiunii creştine a parohiei în ziua de azi pr. prof. dr. Ion Bria spunea: „Aşadar, în contextul actual, cea mai urgentă obligaţie misionară este restabilirea integrităţii parohiei, dispersată geografic şi complexă din punct de vedere demografic şi cultural şi întărirea conştiinţei de apartenenţă la un trup comun. Consolidarea unităţii şi a vieţii parohiei, care nu se mai prezintă ca o comunitate sociologică compactă, presupune înnoirea mijloacelor şi posibilităţilor misionare şi pastorale existente, dar şi crearea unor forme noi de pastoraţie".

Datoria principală a preoţilor, ca şi coordonatori ai misiunii creştine la nivel parohial, este aceea de a reconstitui, menţine şi întări continuu integritatea spirituală a parohiei. Ei trebuie să facă totul pentru a evita apariţia, în spaţiul parohial a unui cerc periferic de credincioşi, care se identifică numai parţial cu comunitatea lor. Deşi Biserica posedă totul, unii credincioşi caută în afară acel *esenţial* pe care nu-l găsesc în activitatea parohiei, nu numai în termeni de atmosferă umană, ci şi în termeni de angajament spiritual expres şi mai ales de exerciţiu concret al harismelor particulare. De aceea stilul de viaţă parohială, disciplina pastorală şi îndeosebi coordonarea de către preot a unei diversităţi de „daruri şi slujiri" joacă aici un rol decisiv.

Preotul trebuie să constate cu realism starea parohiei sale, cu toate posibilităţile, crizele şi deficienţele acesteia şi să reconstituie parohia, ţinând seama de diviziunile acesteia. Este important ca credincioşii să aibă un sens al existenţei într-o comunitate unită, coerentă cu integritatea ei. Ruptura dintre preot şi laici, sau dintre preot şi o anumită parte a parohiei, dacă există, trebuie să fie vindecată imediat. Preotul trebuie să fie părintele spiritual al tuturor membrilor parohiei în mod egal. Mirenii, tinerii, femeile, copiii, bătrânii, toate aceste cercuri parohiale trebuie să fie nu numai recunoscute, ci şi articulate în jurul unor proiecte generale. Trebuie găsite mijloace pentru antrenarea tuturor acestor cercuri în viaţa spirituală a parohiei. Alte diviziuni şi scindări ale parohiei, de exemplu ignorarea săracilor şi a bolnavilor, a celor care se află în momente dificile şi au nevoie de ajutor, respingerea delicvenţilor, trebuie să fie subiecte importante pe agenda parohiei. Copiii, elevii şi tinerii trebuie iniţiaţi în credinţa şi morala creştină ortodoxă şi antrenaţi în viaţa parohială prin intermediul Liturghiei şi a altor programe religioase pentru tineret şi în participarea la societatea civilă pentru a da mărturie creştină ortodoxă. Scoşi din anonimat şi monotonie, tinerii trebuie să stăpânească idealul creştin ortodox, adică modul de a trăi creştineşte, prin rugăciune, ascezăă, ascultare de Dumnezeu şi iubire totală.

Nu trebuie uitat că problemele parohiei sunt ale tuturor credincioşilor din parohie, aşa cum arată Apostolul Pavel când spune: *„ca să nu fie dezbinare în trup ci mădularele să se îngrijească deopotrivă unele de altele. Şi dacă un mădular suferă toate mădularele suferă cu el şi dacă un mădular este slăvit toate mădularele se bucură cu el"* (1 Cor. 12, 25-26).

Parohia, sub conducerea şi îndrumarea preotului, trebuie să devină o comunitate mărturisitoare disciplinată care se angajează într-o pastoraţie imediată, ordonată, eficace, cu ochii aţintiţi spre viitorul pe care Dumnezeu îl pregăteşte pentru fiecare şi pentru toţi. Fiecare creştin intră într-o tradiţie explicită a Bisericii care-l precede, nu numai ca primitor ci şi ca transmiţător. Transmiterea Tradiţiei este un act esenţial pentru Biserică şi pentru misiunea ei în lume. Căci mântuirea universală şi cea personală sunt inseparabile. Biserica face vie iconomia mântuirii, de la creaţie până la învierea în lumea care va să vină, în şi prin Tradiţia sa sfântă, prin transmiterea misionară a Tradiţiei. Memoria istoriei mântuirii nu trebuie pierdută, ci trebuie să fie păstrată, trăită şi transmisă cu fidelitate: *„Cuvintele acestea pe care ţi le spun eu astăzi, să le ai în inima ta şi în sufletul tău; să le sădeşti în fiii tăi şi să le vorbeşti de ele când şezi în casa ta, când mergi pe cale, când te culci şi când te scoli "(Dt. 6, 67).* Dar această transmitere se face printr-un act de auto-identificare şi auto-mărturisire. Fiecare generaţie este chemată să-şi însuşească şi să se recunoască în mod autentic în practica apostolică de totdeauna a Bisericii şi să dea răspunsul ei la chemarea lui Dumnezeu în duhul Apostolilor şi al Părinţilor şi astfel să transmită Tradiţia creştină.

Pr. Moţ Raul Adrian

Clerul greco-ortodox român de pe teritoriul comitatului Arad între anii 1849-1870. Evoluţii statistice şi socio-umane

Alături de avocaţi, oamenii clerului românesc au fost elementele cele mai dinamice ale mişcării naţionale[1]. Clericii au constituit, în general, segmentul cel mai numeros al intelectualităţii, cu excepţia funcţionarilor. Era ilustrativă, în acest sens, situaţia din cercul administrativ al Oradiei-Mari, unul din cel cinci cercuri administrative ale Guvernământului General al Ungariei (între anii 1849-1860). Comitatul Arad se afla în extremitatea sud-estică a acestui cerc administrativ[2]. Personalul clerical al bisericii greco-ortodoxe (româneşti şi sârbeşti) constituia, în octombrie 1857, afirmativ, un procent de 85%[3] din totalul celor 333 de feţe bisericeşti creştine de pe teritoriul comitatens incriminat[4]. De aici rezulta că numărul lor s-ar ridica la cifra de 283 de persoane. Ceea ce s-ar dovedi uşor exagerat dacă adăugăm în calculul comparativ "Şematismul diecezei arădene" din data de 30 septembrie 1858. Acesta din urmă cumula, pe teritoriul comitatului Arad, doar un număr de 263 de clerici (parohi, capelani, diaconi şi preoţi emeriţi) români şi sârbi de rit greco-ortodox[5]. Deci cu 20 de persoane mai puţin faţă de cifra anterioară. Ar însemna, conform calculului nostru, deci, să avem, în procente, doar 79% preoţime de rit greco-ortodox, ţinând seama de "Şematismul diecezei arădene" din 1858 pomenit mai sus. Restul de 21% îl constituia clerul de alte confesiuni (70 de persoane). Între aceşti 70 de clerici, numărul preoţilor greco-catolici se situa la o cifră de 13 persoane.

În anul 1870, statistica oficială indica o uşoară creştere numerică a clerului de pe teritoriul studiat de către noi (de la 333 la 338 preoţi)[6]. Dacă o judecăm în raport cu marea creştere a numărului avocaţilor, în cursul celui de-al şaptelea deceniu, atunci trebuie să admitem că numărul clericilor a înregistrat o creştere extrem de mică.

În interiorul acestei păturii socio-profesionale româneşti arădene începuseră să aibă loc o serie de mutaţii de ordin social-economic. Nu dorim, deocamdată, să ne oprim decît asupra originii lor mic-nobiliare, făcând o scurtă constatare. Spre deosebire de secolul al XVIII-lea, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, avea loc, odată cu *accesul nenobililor* în funcţiile publice – implicit în sfera bisericii greco-ortodoxe din monarhia habsburgică – o scădere relativă, în mod treptat, a numărului preoţilor de origine mic-nobiliară de pe cuprinsul teritorial al comitatului Arad. Acest proces a continuat în cea de-a doua jumătate a secolului amintit. În anul 1858[7], de pildă, procentajul preoţilor greco-ortodocşi români, de origine mic-nobiliară scăzuse conform calculelor noastre la 12,16% din totalul celor 263 de clerici de pe teritoriul comitatului Arad[8]. Ceilalţi 87,84% nu aveau origine nobiliară, beneficiind de accesul la învăţătură la nivelul preparandial, apoi la cel teologic iar unii chiar la nivelul gimnazial, în marea lor majoritate în oraşul Arad. Ceea ce ne spune mult despre cadrul din ce în ce mai larg al emancipării naţionalităţilor din această parte a Europei.

Dan Demşea
Arad, 1 martie 2015.

[1] Comunicarea noastră face parte dintr-un studiu asupra implicării clerului arădean în mişcarea naţională românească dintre anii 1848-1871, elaborat în manuscris între anii 1996-1997 şi valorificat parţial; vezi *Participarea preoţimii române arădene la viaţa politică locală – cazul Miron Romanul (1860-1869)*, în "Analele Universităţii ***Aurel Vlaicu*** din Arad, seria Teologie, fascicola Teologie şi ştiinţe umaniste", 2000, p. 87-92.

[2] *Statistische Uebersichten*, 1859, p.2-3 şi 296-297 (situaţia din 31 octombrie 1857).

[3] Andrei Caciora, Eugen Glück, *Atestări demografice arădene,* 1982, p. 175 (text dactilografiat).

[4] *Statistische Uebersichten,* p. 296-297. Lucrarea celor doi autori de mai sus, citată ca atare, a folosit aceeaşi bază de calcul, precum am folosit-o şi noi, deoarece pleca de la cele 333 de feţe bisericeşti consemnate de către oficialităţi.

[5] V.Popeangă, *Mărturii privind lupta românilor din părţile Aradului pentru păstrarea fiinţei naţionale prin educaţie şi cultură,* Arad, 1986, p. 136.

[6] *A Magyar Korona Országában az 1870 év*, partea a II-a, p. 260.

[7] V.Popeangă, *op.cit., loc.cit.*

[8] Vezi **Tabelul-anexă nr.1** din care am extras 32 de persoane de rang preoţesc, ele reprezentând cele 12,16% din totalul celor 263 de clerici recenzaţi în anul 1858.

Mănăstirea Hodoş-Bodrog în vremea starețului şi marelui duhovnic Timotei Iftimie (1965-1991)

Anul acesta fiind an comemorativ pentru marii duhovnici din eparhii, în luna februarie împlinindu-se 24 de ani de la trecerea la cele veşnice a Părintelui Timotei Iftimie, stareț al Mănăstirii Hodoş-Bodrog, ne-am gândit să-l pomenim în câteva cuvinte alături de marii duhovnici ai țării noastre din acea vreme.

Mănăstirea Hodoş-Bodrog dăinuieşte de aproximativ 900 de ani, fiind un bastion de cultură, credință şi totodată un străjer al frontaliilor țării noastre. Această mănăstire în decursul veacurilor a ridicat oameni vrednici, care în vremuri rânduite de Dumnezeu şi-au adus contribuția lor la păstrarea, conservarea şi dăinuirea acestui străvechi locaş.

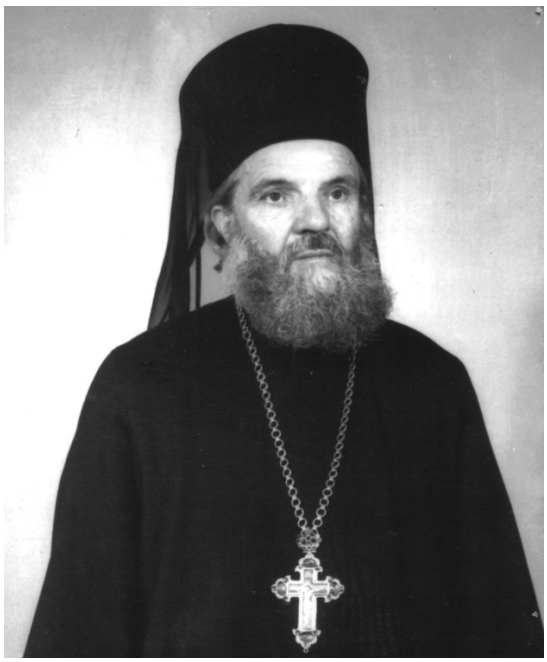

După cum datele istorice şi tradiția locală confirmă, Maica Domnului, ocrotitoarea acestui aşezământ monahal, prin oameni providențiali a făcut-o să treacă peste unele etape cu încercări mai deosebite în decursul istoriei, printre care amintim pe stareții Dionisie şi Teodosie Ioanovici, în a doua jumătate a sec. XVIII (când tunurile lui Bukov distrugeau mănăstirile din Transilvania), Augustin Hamsea, cel care la începutul sec. XX s-a zbătut ca mănăstirea să rămână românească şi sub jurisdicția Episcopiei de la Arad, iar din 1965 starețul Timotei Iftimie a fost omul potrivit, adus de episcopul Teoctist Arăpaşu, pentru a redeştepta aici o viață monahală, după rânduielile cele mai autentice ortodoxe.

Starețul Timotei s-a născut în anul 1917, la data de 7 octombrie, în satul Cucuieți, jud. Bacău. Încă din fragedă tinerețe a ales drumul mănăstirii. A intrat ca frate la Mănăstirea Secu, unde a deprins rânduiala monahală de la călugării îmbunătățiți ai mănăstirii. A absolvit Seminarul monahal de la Cernica, Facultatea de Teologie la Suceava, iar licența a susținut-o la Institutul Teologic de grad universitar din Sibiu. Ca monah şi ierodiacon a fost înrolat şi dus pe câmpul de luptă, de unde s-a întors rănit. După război şi-a desfăşurat activitatea în Banat, la Mănăstirea Săraca şi la Mănăstirea Sf. Ilie din loc. Românești, apoi ca profesor-spiritual la Seminarul Teologic din Caransebeş, iar încununarea vieții sale a fost la Mănăstirea Hodoş-Bodrog din jud. Ara, unde încă ne aflam sub efectele dezastruoase ale Decretului 410, prin care viața monahală din țara noastră a fost perturbată.

În Mănăstirea Hodoş-Bodrog rămăseseră doar 3 viețuitori şi aceia din punct de vedere al sănătății trupeşti erau cu handicap, anexele mănăstireşti erau folosite de către C.A.P. –ul din localitate. În locul credincioşilor şi a pelerinilor, curțile mănăstirii erau folosite ca saivane pentru oile C.A.P.-ului.

Ierarhul locului de atunci, Teoctist Arăpaşu, adusese aici şi 4 maici bătrâne şi un ieromonah (care sub incidențele decretului 410 funcționa doar ca paznic), părintele Timotei folosindu-se de aceştia, în primul rând a pus la punct viața liturgică, cu pravila mănăstirească, Sfânta Liturghie şi cele Şapte Laude, iar obştea mănăstirii menținându-se la un număr restrâns de aproximativ 12 viețuitori, fiind controlată îndeaproape de către Departamentul Cultelor.

Pentru nevoile credincioşilor s-a introdus Taina Sf. Maslu în fiecare vineri. Părintele Timotei a fost la dispoziția credincioşilor cu timp şi fără timp, neținând cont nici de oboseală nici de sănătatea personală. A făcut spovedanii, a împărtăşit cu Sfintele Taine pe toți credincioşii care se pregăteau pentru aceasta, iar cu aprobarea preoților din parohiile învecinate a săvârşit în mănăstire nenumărate botezuri şi cununii.

A repus pe aleea cimitirului cele 14 Cruci şi s-a reintrodus în practica mănăstirii Pelerinajul ,,Drumul Crucii" în Vinere Mare şi în ajunul Praznicului Adormirii Maicii Domnului. Din programul liturgic nu lipseau predicile, catehezele şi alte cuvinte de învățătură. A arătat o grijă deosebită față de bunurile de patrimoniu pe care le-a păstrat cu multă jertfelnicie, creându-le şi un spațiu adecvat (muzeu) pentru a putea fi păstrate, conservate şi totodată expuse pentru vizitatori.

De asemenea, s-a luptat pentru scoaterea C.A.P.-ului din incinta mănăstirii, a făcut reparații la biserică, la clădirile pentru monahi, precum şi la celelalte anexe gospodăreşti. După 1970 a reuşit să reîntregească zona de protecție a mănăstirii de la 5 la 10 ha. teren, care a fost folosit ca teren arabil, pe care l-a împrejmuit cu gard de sârmă ghimpată.

Printr-o înțelegere tacită cu autoritățile județene a început în anul 1989 o reparație capitală la Paraclisul de iarnă, care în final a dus la construirea unei noi biserici pentru mănăstire, lucrare pe care a avut mulțumirea să o vadă ridicată până la acoperiş.

Părintele Timotei a fost înzestrat de Dumnezeu cu virtuțile necesare unui adevărat călugăr, era un om al rugăciunii, postitor, smerit, râvnitor, înțelept, om luminat de harul Sfântului Duh, avea o credință de neclintit, bun sfătuitor, muncitor, mai cu seamă era foarte iertător şi nu ținea minte răul. De multe ori, în ceasuri de taină, se referea la plaga care ne apăsa pe toți – comunismul - , căruia îi vedea sfârşitul aproape, deoarece ,,l-au scos pe Dumnezeu din istorie".

În anul 1991, tocmai de ziua lui onomastică, când se face pomenirea Sf.Cuv. Timotei, 21 februarie, după o grea încercare a răbdării în suferință, la vârsta de 74 de ani, Dumnezeu l-a chemat la locaşurile cereşti, zicându-i: ,,Bine slugă bună şi credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră în bucuria Domnului tău"(cf. Matei 25, 21) şi este înmormântat în Duminica Ortodoxiei din acel an.

Anii au trecut ca un vis însă chipul vieții părintelui stareț Timotei Iftimie nu s-a şters din amintire, şi aceste puține cuvinte, nădăjduiesc să fie celor care le vor citi, acum, şi mai târziu, o readucere aminte de cel ce le-a fost multora duhovnic şi povățuitor neobosit, spre îndreptarea vieții şi mântuirea sufletelor.

Arhim. Nestor Iovan
Starețul Mănăstirii Hodoş-Bodrog

Sfântul Teodor Studitul

Erminia Liturghiei celei mai înainte sfințite
J.P. Migne, P.G. vol. 99, col. 1687-1690

Fiule, bine este şi de trebuință a săvârşi slujba celor mai înainte sfințite, după cum este cunoscut. Căci între celelalte slujbe, neîndoielnic şi vădit se săvârşeşte această slujbă, iar aceasta într-o atmosferă de delir şi sobrietate, pentru aceasta slujba întru toate este mai mistică. Preotul îmbrăcat în veşmintele preoțeşti, terminându-se imnul Trisaghion, cântă şi troparul zilei dimpreună cu "Miluieşte-mă Dumnezeule pe mine păcătosul", rostite de trei ori. Stând în fața Sfintei Mese, rosteşte rugăciunea tămâiei şi cădind în cruce rosteşte nu "Binecuvântată este împărăția...", ca un trofeu al biruinței şi autoritate imperială, ci "Binecuvântat este Dumnezeul nostru...", ca un simbol al smereniei şi al rugăciunii neîntinate. Frații citesc paremiile iar preotul rosteşte rugăciunea luminii [cu sfeşnicul]. Împlinindu-se şi una şi alta, preotul rosteşte ectenia mică după care citețul cântă canonul. Taina aceasta dumnezeiască se săvârşeşte pregătind Agnețul la Proscomidie. De îndată, după fiecare catismă se rosteşte ectenia mică, cântându-se psalmii unii după alții. Preoții fac Vohodul Mic fără Evanghelie, cu cădelnița, în timp ce se cântă stihirile cu "Slavă..." "Şi acum...". Frații împlinesc citirea paremiilor. După acestea, preotul cântă "Să se îndrepteze...", dimpreună cu stihurile, timp în care se împlinesc rugăciunile, frații îngenunchiază. După aducerea darurilor dumnezeieşti, uşile împărăteşti rămân închise, acoperind dumnezeieştile Daruri cu Aerul rostind rugăciunile, iar în vremea înălțării Sfântului Agneț, nu ridică Aerul ci pe dedesubtul acestuia înaltă Agnețul zicând: "Cele mai înainte Sfințite, Sfintele Sfinților", după aceasta ridicându-se Aerul. Prin toate aceste gesturi liturgice, de curând săvârşite, Jertfa se înfățişează mistic, asemenea şi slujba celor mai înainte sfințite, unite prin închinare, Cruce şi Sfântul Sânge.

După aceea sunt chemații frații să se împărtăşească zicând: "Cu frică de Dumnezeu, cu credință şi cu dragoste, apropiați-vă", cuvântul arătând tipul dumnezeiesc în aceasta, al dumnezeieştii şi de viață făcătoarei Treimi:

- "frica", zicând, te gândeşti la dumnezeiasca slavă a Tatălui, Începătorul de lumină;

- "credința", ne duce la Cuvântul Cel împreună fără de început şi Unul Născut;

- "dragostea" către Bunul şi Preasfințitul Duh.

După împărtăşirea fraților se zice: "Mântuieşte Dumnezeule poporul Tău..." şi pecetluieşte cu dumnezeiescul semn al Cinstitei Cruci, dumnezeieştile Daruri, de loc pe Sfânta Masă socotite, ci gata de a fi trecute la proscomidiar, căci rugăciunea subliniată după însăşi împărtăşirea aceasta, o săvârşeşte cel ce face slujba.

Aceasta ție, fiule, îți pun înainte, cu băgare de seamă, după cum mai înainte acestea le-am văzut. La urmă se face ecfonisul după împărtăşire şi se aşează Darurile la proscomidiar şi se închid uşile împărăteşti. Afară însă de faptul că se înalță Agnețul (acesta fiind înălțat cu acoperământul pe sfântul disc) şi proscomidia desăvârşită dintru început (mai înainte) se face şi se proclamă: "Binecuvântată este Împărăția Căruia fie-I slava în veci. Amin".

(traducere din greaca veche Protos.dr. Iustin Popovici)

Ferice şi iar ferice

Ferice şi iar ferice,
De acel ce poate zice
Am fost, Doamne să mă rog
La mănăstirea Bodrog.

Monahii, la rândul lor,
Zi şi noapte cântă-n cor,
Laudă Domnului Sfânt
Rugăciuni de slavă-I cânt.

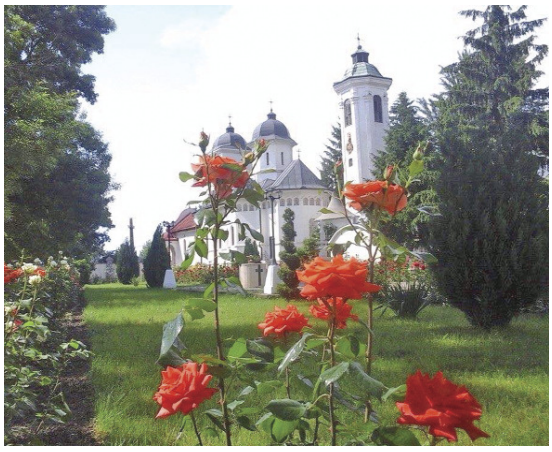

În acel colț sfânt, de Rai
Peste flori frumoase dai,
Totul este o splendoare
Cum nu mai găseşti sub soare.

Păsările împreună,
Ziua şi noaptea pe lună,
În graiul lor păsăresc
Pe Cel Sfânt îl preamăresc.

Ziua poți să o petreci
Pe frumoasele poteci,
Dis-de dimineață-n zori,
Printre pomi, livezi şi flori.

Până seara, în amurg,
Nu simți clipele cum curg.

Părintele Manase Groza
Mănăstirea Hodoş-Bodrog

„Nu vă temeţi”

„*Nu te teme, Iosife*!” (Matei 1,20), îi spunea îngerul lui Iosif, liniştindu-l de gânduri necurate.

„ *Nu vă temeţi de cei ce ucid trupul, dar nu pot ucide sufletul, ci temeţi-vă mai degrab de cel ce poate să piardă şi sufletul şi trupul în gheenă!”* (Matei 10, 17-28) - Mântuitorul le spune ucenicilor să se teamă de păcat, căci păcatul poate omorî şi trupul şi sufletul.

Până şi perii capului vostru sunt număraţi, deci să nu vă temeţi! (Matei 10,31)- îi liniştea Iisus pe Apostoli, spunându-le că sunt în grija Tatălui ceresc şi că întotdeauna va avea grijă de ei.

„*Pentru ce sunteţi aşa de fricoşi? Tot n-aveţi încă credinţă?* (Marcu 4, 40) -erau mustraţi Apostolii, pe mare, pentru frica lor cauzată de furtună.

Lui Iair, Domnul îi spune: *„Nu te teme, crede numai!“* (Marcu 5, 36), adică frica ce s-aşezase în drumul credinţei trebuia alungată.

„*În lume necazuri veţi avea , dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea*“ (Ioan 16, 33)

„Să nu se tulbure inima voastră, aveţi încredere în Mine!“ (Ioan 16, 1-27).

„*Nu te teme, turmă mică!“* (Luca 12, 32)

Mântuitorul vroia mereu să scoată frica din Apostoli şi să-i umple de curaj şi încredere. Şi a reuşit: I-a făcut luptători şi biruitori...peste toţi şi toate. Doisprezece oameni simpli aveau o

misiune: să întoarcă la Dumnezeu o lume întreagă. Intrau într-un război cu o lume întreagă. Şi nu se temeau.

Nici noi nu ne-am temut: de examenele de admitere, de licenţe, de faptul că nu aveam manuale, că nu ştiam cum să facem o planificare sau un proiect de lecţie (acum 23 de ani eram primii dascăli de Religie); nu ne-am temut nici de verile călduroase în care învăţam pentru titularizare sau grade didactice, nu ne-am temut că nu vom putea trăi sau că nu ne vom putea creşte copiii proprii din banii pe care-i vom câştiga, pentru că aveam o misiune: să-L facem cunoscut celor mici pe Cel iubitor, bun, milostiv, iertător, răbdător...pe Dumnezeu.

„Toţi ucenicii L-au părăsit şi au fugit!” (Matei 26, 56) de frică, atunci când soldaţii L-au prins pe Domnul în grădina Ghetsimani; noi nu ne-am temut şi n-am fugit de fiecare dată, când icoanele se doreau a fi date jos de pe pereţii sălilor de clase, când se spunea că manualele de Religie sunt periculoase pentru copii pentru mesajele lor, când eram acuzaţi de îndoctrinare, superficialitate sau de fanatism. Nu am stat cu *„uşile încuiate”* de teama nimănui şi nu vom sta nici acum, pentru că ştim că Dumnezeu este cu noi. Părinţii copiilor sunt alături de noi.

Chiar în prima Duminică a lui Mărţişor, în **Duminica Ortodoxiei**, în Duminica biruinţei dreptei credinţe asupra tuturor învăţătorilor greşite (pură întâmplare?) , la fel ca şi în alte judeţe din ţară şi în Arad s-a înfiinţat **Asociaţia Părinţilor pentru Ora de Religie – APOR**.

După Sfânta Liturghie ne-am adunat, *cu uşile deschise*, în sala festivă a Facultăţii de Teologie, împreună cu d-l Romeo Moşoiu, consilier MECS, vicepreşedinte APOR, pr.diac. Florin Sirca, inspector şcolar de specialitate la ISJ Arad, Înalt Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, Preaonoratul Părinte Protopop Flavius Petcuţ de la Protopopiatul Ortodox Român Arad, profesorii de Religie din judeţul Arad şi peste 200 de părinţi ai copiilor care doresc ora de Religie.

S-a hotărât comitetul de conducere al APOR –filiala Arad (toţi membrii sunt în calitate de părinţi):

Preşedinte: **d-na avocat Oana Tutunaru;**

Vicepreşedinţi: **d-na prof. Diana Şimonca-Opriţa**, prof. de Limba şi Literatura Română;

d-na prof. Cosmina Sirban, prof. de Istorie;

d-nul Sorin Ilca, reprezentant al cultelor, manager - studii juridice, teologice şi transport;

d-l Doru Conopan, prof. de matematică;

Secretar: **d-na prof. Maria Sinaci**, prof. de Religie-Istorie;

Cenzor: **d-l Daniel Spiridon**, preşedinte al Asociaţiei *Avram Iancu*, Arad.

Am plecat de acolo cu o concluzie: educaţia religioasă în şcolile din România este un drept fundamental ca orice altfel de educaţie. Este însă de datoria noastră ca educaţia religioasă din şcoli, oricare ar fi cadrul legal în care se va desfăşura aceasta, să fie făcută la standardele cele mai bune, cu manualele şi cu auxiliarele cele mai bune, de profesorii cei mai buni, conştienţi de datoria şi misiunea lor...şi mai ştim un lucru: nu trebuie să ne fie frică, căci Dumnezeu este cu noi.

„Nu vă temeţi... căci, iată, Eu cu voi sunt până la sfârşitul veacului“ (Matei 28, 10; 20).

Prof. Mandă Beatrice

Câteva referinţe despre Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul

...Urmare din pagina 1

Nu s-a mai întors la Ierusalim. Rămas în capitala imperiului, a fost hirotonit diacon, primind însărcinarea de a conduce un orfelinat şi o casă pentru bătrâni. S-a remarcat, aşa după cum spun biografii săi, prin „predica faptei şi cateheza înţelepciunii“

În preajma anului 712, a fost ales Arhiepiscop al Gortynei, în insula Creta. De aici, numele sub care este cunoscut şi acum: Cretanul sau Criteanul. Deşi semnase actele Sinodului al VI-lea Ecumenic, cedând presiunilor împăratului Filip Bardanes (711-713), a primit învăţătura monotelită. În scurt timp însă, s-a dezis de aceasta şi a revenit la învăţătura Bisericii. Cunoscând din propria trăire căderea, îndepărtarea de Dumnezeu, a cunoscut apoi şi adâncul pocăinţei, pentru care motiv a şi fost numit „mistagog al tainei pocăinţei“.

A trecut la veşnicele şi cereştile lăcaşuri în anul 740, în oraşul Ieriso din insula Mitilina (Lesbos), pe când se întorcea dintr-o călătorie făcută la Constantinopol. Este înmormântat în cea mai veche biserică din oraş.

În afara operei sale clasice - Canonul - Sfântul Andrei a mai scris predici despre Maica Domnului, canoane la Buna Vestire, la învierea lui Lazăr, la Duminica mironosiţelor, la zămislirea Sfintei Ana, precum şi un mic poem în care îşi exprimă adeziunea faţă de hotărârile Sinodului al VI-lea Ecumenic.

Despre mesajul spiritual – duhovnicesc al acestui Canon

În altă ordine de idei, după cum am (mai) spus (şi) în rândurile anterioare, în prima săptămână a Postului Mare şi la Denia din Joia săptămânii a cincea, Biserica noastră dreptslăvitoare ne adună pe toţi în jurul analogului pentru a cânta împreună Canonul cel Mare. Scopul acestui canon, scris de Sfântul Andrei Criteanul († cca. 740 dHr.) este să ne readucă aminte de starea noastră de păcătoşenie, de necesitatea chemării numelui lui Iisus Hristos în inima noastră şi de importanţa pe care o are pocăinţa în viaţa noastră...

Câteva indicii şi referinţe despre opera Sfântului Andrei Criteanul

Sfântul Andrei Criteanul a fost un bun orator şi poet. Ca orator a scris Omilii la diferite sărbători, prezentând pentru prima dată sistemul sărbătorilor. Însă cea mai importantă specie de poezie creştină pe care a redactat-o a fost canonul, o nouă speţă a poeziei bisericeşti mult mai lungă în comparaţie cu cele ale Sfântului Ioan Damaschin (8 sau 9 bucăţi poetice cu structură şi melodie proprie). A scris idiomele, canoane la Învierea Dreptului Lazăr, la duminica Mironosiţelor, la naşterea Maicii Domnului, la zămislirea Sfintei Ana, etc., creaţii din care se inspiră masiv Sfântul Teodor Studitul. A scris şi un mic poem de 128 trimetri iambici în care-şi exprimă adeziunea la hotărârile Sinodului VI Ecumenic, din anul 651.

Canonul cel Mare - monument al imnografiei creştine răsăritene

Opera clasică a Sfântului Andrei Criteanul este Canonul cel Mare, un vast poem, remarcabil prin profunzimea evlaviei şi a pocăinţei. Canoanele liturgice au apărut la sfârşitul secolului al VII-lea şi începutul secolului al VIII-lea, înlocuind în mare măsură imnurile liturgice numite condac. Sfântul Andrei Criteanul a fost considerat drept „părintele canoanelor”, fiind deci primul alcătuitor de canoane şi iniţiatorul acestei specii imnografice în Biserica grecească. Însăşi titulatura de „cel mare” subliniază întinderea acestuia, repet, un poem vast de peste 250 de strofe, cel mai mare canon din toate canoanele câte sunt în rânduiala Bisericii.

Citit în primele patru zile din întâia săptămână a Postului Mare şi integral în joia din săptămâna a cincea, Canonul cel Mare, datorită gândurilor înălţătoare pe care le transmite, temelor necesare în viaţa fiecăruia (smerenia, pocăinţa, străpungerea inimii), precum şi a profunzimii sale devine un îndreptar şi un îndrumar pentru viaţa noastră. Conţinutul Canonului Mare este unul duhovnicesc, un profund dialog al omului păcătos cu propria conştiinţă, care-i atrage atenţia asupra celor săvârşite. Se poate observa alternanţa a două planuri: sufletul păcătos care-şi plânge păcatele pentru că nu a urmat calea dreptilor, ci a urmat largul drum al rătăcirii şi care din străfundurile inimii strigă: „Iartă-mă! Păcătuit-am la cer şi înaintea Ta!” şi cel al fiinţelor umane ajunse la starea de îndumnezeire, prin pocăinţă.

Canonul cel Mare - unirea Testamentelor

În Canonul cel Mare se poate observa direct îmbinarea dintre Vechiul şi Noul Testament, o urcare şi o revenire permanentă la început. Prin unirea în Canonul cel Mare ale troparelor vetero şi neo-testamentare, Andrei Criteanul arată că Vechiul Testament nu se împlineşte decât în Noul Testament şi prin urmare omul se întregeşte în Adam cel nou, Mântuitorul Iisus Hristos. Puntea de legătură reprezintă profeţii, prezentaţi adesea ca cei care au trezit din nou conştiinţa venirii unui Răscumpărător şi au încercat adesea întoarcerea poporului ales. Din simpla observare a izvoarelor folosite la elaborarea Canonului vom observa cu cât rafinament a unit Sfântul Andrei Criteanul teologia vetero-testamentară de cea neo-testamentară.

În Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul nu avem de-a face cu două testamente separate, ci cu unul singur care leagă ambele părţi, pentru că unitatea este nedespărţită. Deşi foloseşte un număr extrem de mare de citate din Pentateuh şi în special din cartea Facere, Andrei Criteanul acoperă întreaga perioadă vetero-testamentară. Ceea ce este mai interesant este faptul că în citatele neo-testamentare Sfântul Andrei Criteanul foloseşte cu predilecţie textele celor patru Evanghelii – şi în special textele Evangheliei lui Luca, apostolul umanităţii – şi mai puţin celelalte scrieri. De la cântarea a 8-a citatele vetero-testamentare dispar cu totul abundând acum citatele neo-testamentare, precum şi câteva aluzii la kerigma apostolică. Prin raportarea continuă de la Vechiul Testament la Noul Testament omul este chemat să treacă puntea de la cel vechi la cel nou, de la omul cel păcătos şi înstrăinat de Dumnezeu la făptura cea nouă în Iisus Hristos.

Despre frumuseţea, sensibilitatea şi eleganţa Canonului

Referindu-se la frumuseţea şi importanţa sa, teologul grec Ioannis Fountoulis a scris următoarele: „(Canonul cel Mare) nu este nimic mai mult decât un cântec de lebădă, un plânset înainte de moarte, un monolog de jale. Poetul se găseşte la sfârşitul vieţii sale. Simte că zilele lui sunt puţine, viaţa lui a trecut. Meditează la moarte şi la judecata dreptului Judecător, care-l aşteaptă. Vine să facă o retrospecţie, o trecere în revistă a duhului lumii. Se aşează ca să discute cu sufletul său. Însă darea de seamă nu este încurajatoare. Lanţul cel greu al păcatului îl strânge. Conştiinţa îl verifică. Şi poetul plânge mereu pentru prăpastia faptelor sale rele. În plânsul acesta se ia la ceartă cu retrospecţia din Sfânta Scriptură. Însă legătura plânsetului cu Scriptura este foarte naturală. Ca om al lui Dumnezeu, poetul deschide cartea lui Dumnezeu ca să îşi evalueze destinul său.

Cercetează unul câte unul modelele sfintei cărţi. Rezultatul comparaţiei este de fiecare dată groaznic şi cauză a noilor bocete. A imitat toate faptele rele ale tuturor personajelor istoriei sfinte, însă nu şi faptele cele bune ale sfinţilor. Nu îi rămâne decât pocăinţa, zdrobirea şi refugiul în mila lui Dumnezeu. Şi aici deschide perspectiva optimistă a poetului. A găsit pocăinţa la uşa Paradisului. Nu are să prezinte fructele pocăinţei; oferă însă lui Dumnezeu inima sa zdrobită şi sărăcia duhului său. Modelele biblice: a lui David, a vameşului, a desfrânatei şi al tâlharului îl încurajează. Judecătorul se va milostivi şi de acesta, care a păcătuit mai mult decât toţi oamenii”...

Surse bibliografice de referinţă:

- Dimitrios Tsamis, *Ekklisiastiki grammatologia,* Editura „Pournara”, Thessalonic, 2001, pp. 204-5; Ioannis Fountoulis, *Megas Kanon,* în: „Logiki Latreia”, Patriarhon Idrima Paterikon Meleton, Thessalonic, 1971, pp. 55-62; Pr. Ioan G. Coman, *Patrologia,* Sfânta Mănăstire Dervent, 1999, p. 194

- Pr. Bogdan Dedu - http://ziarullumina.ro/documentar/canonul-sfantului-andrei-criteanul-pocainta-si-acomodare-cu-imparatia-lui-dumnezeu - 10.03.2008

- Alexandru Prelipcean - http://ziarullumina.ro/documentar/canonul-cel-mare-poarta-spre-regasirea-adevaratului-sine - 02.03.2009.

Actualitate eparhială – februarie 2015

SLUJIRI CHIRIARHALE

Slujire arhierească în Parohia Vladimirescu II

În Duminica de început a perioadei Triodului - *a Vameşului şi a Fariseului* - şi la Înainte-Prăznuirea Întâmpinării Domnului, în ziua de 1 Februarie 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Dr. Timotei Seviciu, Arhiepiscop al Aradului, a poposit într-o vizită pastorală în Parohia Ortodoxă Vladimirescu II, Protopopiatul Arad.

Preotul prof. Nan Dacian-Emilian, parohul locului, împreună cu oficialităţile locale şi cu un mare număr de credincioşi, mulţi dintre ei îmbrăcaţi în straie populare l-au întâmpinat pe Înaltpreasfinţia Sa la ceas de utrenie.

În cuvântul de învăţătură sub titlul ,,*Măsuri şi măsurători*", bazat pe citirile scripturistice ale duminicii (2 Tim. 3; Lc. 18), Înaltpreasfinţia Sa a evidenţiat distanţa dintre păcat şi virtute, mândrie şi smerenie, cădere şi ridicare, coborâre şi înălţare, cult şi delăsare în viaţa oamenilor, îndemnând la alegerea dreaptă a căii de urmare a Mântuitorului, înaintea prăznuirii Întâmpinării Domnului, prilejuind această lucrare, frecventarea bisericii, ajutându-o mai ales în anul în curs dedicat omagierii misiunii parohiilor şi mănăstirilor.

La finalul slujbei, Înaltpreasfinţia Sa a hirotesit întru iconom stavrofor pe preotul paroh Dacian-Emilian Nan. Acesta a mulţumit IPS Sale pentru această binecuvântare şi pentru bucuria deosebită pe care Înaltpreasfinţia Sa a făcut-o credincioşilor acestei parohii, asigurând, pe mai departe ascultarea şi dragostea ce se cuvin ierarhului.

În acelaşi cadru, Înaltpreasfinţia Sa a mulţumit şi preotului Viorel Nan, fost paroh al Parohiei Hălmagiu şi tatăl preotului paroh de la Vladimirescu II, pentru întreaga activitate depusă în slujba Bisericii, în cei 42 de ani de păstorire.

Scurt istoric al parohiei

Parohia Ortodoxă Vladimirescu II a fost înfiinţată prin hotărârea Consiliului Eparhial din data de 20 ianuarie 2012. În urma concursului desfăşurat, preotul profesor Dacian Emilian Nan a fost numit în funcţia de paroh al acestei nou înfiinţate parohii. La data de 17 iunie 2012, în prezenţa unui mare număr de oficialităţi judeţene şi locale a fost instalat primul preot al parohiei. De atunci şi până în prezent serviciile religioase se desfăşoară într-un spaţiu ce aparţine Şcolii Generale din Vladimirescu, pus cu generozitate la dispoziţia credincioşilor de către Primăria Vladimirescu. Însă, scopul principal al înfiinţării acestei parohii este ridicarea unui locaş de cult propriu, lucru ce se întrevede a se realiza în anii următori, cu sprijinul credincioşilor şi a oficialităţilor locale.

Praznicul Întâmpinării Domnului la Mănăstirea arădeană Hodoş-Bodrog

Ca-n fiecare an, continuând o tradiţie mai veche, la praznicul Întâmpinării Domnului, obştea sfintei mănăstiri Hodoş-Bodrog are deosebita bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. La orele dimineţii, Ierarhul arădean a fost întâmpinat de obştea sfintei mănăstiri în frunte cu Preacuviosul Părinte stareţ arhim. Nestor Iovan, precum şi de numeroşi credincioşi care frecventează mănăstirea.

Aici, Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit Sfânta Liturghie înconjurat fiind de un sobor de preoţi şi diaconi.

În cuvântul de învăţătură, sub titlul ,,*Însemnătatea Bisericii în viaţa copiilor şi tinerilor*", luând temei pericopele zilei (Evrei 7, Luca 2), Înaltpreasfinţitul Timotei, a insistat asupra tâlcuirii, mai ales în lumina anului omagial privind cinstirea slujitorilor şi închinătorilor altarelor, rostul lor şi al rânduielilor bisericeşti ca şi a tradiţiilor poporului dreptcredincios, iar în mod deosebit îndatoririle familiei, dascălilor sau îndrumătorilor conduitei generaţiei viitoare ce se încredinţează lui Dumnezeu spre împlinirea a tot binele, a menţionat Înaltpreasfinţia Sa.

La finalul slujbei, părintele arhim. Nestor Iovan, stareţul mănăstirii, a mulţumit Ierarhului pentru prezenţa în mijlocul obştii, dar şi pentru bucuria oferită numeroşilor pelerini prezenţi prin slujirea Sfintei Liturghii, adresând Înaltpreasfinţiei Sale urări de viaţă îndelungată, sănătate şi realizări bogate în slujirea eparhiei.

Duminica „Fiului risipitor" în Parohia Zădăreni

Duminică, 8 februarie 2015, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent în mijlocul credincioşilor Parohiei Zădăreni, Protopopiatul Arad. Ierarhul a fost întâmpinat în faţa locaşului de cult de preotul paroh Sorin Higioşan, împreună cu tatăl său preotul Viorel Higioşan de la Parohia Frumuşeni. În continuare, Înaltpreasfinţia Sa a săvârşit Sfânta Liturghie, la slujbă participând un număr mare de credincioşi.

În cadrul Sfintei Liturghii săvârşită în biserica parohială cu hramul „Sfinţii Impăraţi Constantin şi Elena", Chiriarhul a împărtăşit credincioşilor prezenţi un părintesc cuvânt de învăţătură cu titlul ,,*Îngăduinţă şi folos*" şi în contextul pericopelor biblice (1 Cor. 6, 12-20; Lc. 15, 11-32), în cadrul Anului omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii astăzi, şi în vremea Triodului, subliniind raportul între cele două lucrări ale temei, datoria creştinului de a se strădui potrivit libertăţii voinţei în a săvârşi binele potrivit voii divine după cum rezumă şi ectenia ,,Cele bune şi de folos sufletelor noastre...", orice nedorită rătăcire de la calea adevărului trebuind îndreptată neîntârziat pentru a dovedi libertatea în duh ca strălucire a chipului lui Dumnezeu în om (cf. Ioan 8, 32). Parohia în care ne aflăm fiind şi în vecinătatea unei străvechi mănăstiri, oglindeşte şi o păstorire comună edificatoare pentru modul conlucrării clerului de mir cu cel monahal în folosul credincioşilor care cercetează cele două altare într-un mod pilduitor, a mai adăugat Înaltpreasfinţia Sa.

În final, părintele paroh Sorin Higioşan a mulţumit Ierarhului pentru bucuria prilejuită prin acest popas de suflet în mijloc parohienilor, iar chiriarhul a binecuvântat şi felicitat credincioşii prezenţi la slujbă.

Itinerar chiriarhal în parohiile Pleşcuţa şi Ineu-Traian

În Duminica Înfricoşătoarei Judecăţi, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a săvârşit Sfânta Liturghie arhierească în biserica cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil" din Parohia Pleşcuţa, Protopopiatul Sebiş. Aici, chiriarhul locului a fost întâmpinat de părintele Alexandru Botea, protopopul Sebişului, şi de părintele paroh Simion Păiuşan. La momentul rânduit, Înaltpreasfinţia Sa a rostit un părintesc cuvânt de învăţătură, sub titlul „*Trâmbiţa cerească*", pe temeiul pericopelor duminicii (1 Cor. 8, 9; Matei 25) şi al cuvântului de învăţătură al Bisericii pentru această duminică şi cu referire la slujbele de înmormântare, prezentând modul desfăşurării celei de-a doua veniri a Mântuitorului ca o cercetare dreaptă a conştiinţei fiecăruia de către Domnul Însuşi, adică a faptelor bune sau rele, faţă de care nepăsarea unora duce la o misiune a celor dintâi, tocmai atunci când sunt necesare pentru salvarea vieţii trupeşti şi sufleteşti a aproapelui. De asemenea, ierarhul a stăruit îndeosebi asupra milei şi a milosteniei după exemplul milostivirii dumnezeieşti, fiind şi la îndemâna creştinului şi înlesnind dobândirea stării de-a dreapta tronului măririi lui Dumnezeu prin tot binele împlinit. Faptele îndurării trupeşti şi sufleteşti într-o coordonare firească sunt astăzi valorificate prin însăşi grija generală pentru asistenţa socială şi medicală, în vederea mai binelui lumii; amintind aici şi de campania donării de sânge în plină desfăşurare în cuprinsul Patriarhiei Române şi care a avut loc recent şi în eparhia arădeană. După Sfânta Liturghie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a săvârşit slujba de sfinţire a unui clopot, donat bisericii parohiale prin evlavia unor credincioşi localnici.

În după-amiaza zilei de duminică, la ceas de Vecernie, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei a fost întâmpinat în Parohia Ineu-Traian de către părintele Adrian Zaha, protopopul Ineului, de către preotul paroh Sever Mocanu şi un sobor de preoţi pentru a săvârşi slujba Vecerniei şi slujba de Sfinţire a crucilor (în număr de opt) ce urmează a fi aşezate pe turlele noii biserici. Slujba Vecerniei a fost săvârşită în biserica veche cu hramul „Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel", după care s-a continuat cu sfinţirea crucilor, în prezenţa a numeroşi credincioşi. Cu acest prilej, chiriarhul a vorbit despre semnificaţia sfintei cruci ridicată pe acoperişul bisericilor ca urmare a Mântuitorului de către credincioşi, care sunt ei înşişi zidiţi drept pietre vii în casa lui Dumnezeu şi totodată mădulare ale Trupului tainic al lui Hristos Domnul, Capul Bisericii şi Care S-a jertfit pentru ea, a spus Înaltpreasfinţia Sa.

Vizită arhierească în Parohia Şiria

Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a fost prezent în această duminică în mijlocul credincioşilor din Parohia Şiria, Protopopiatul Lipova. Cu acest prilej, Înaltpreasfinţia Sa a participat la Sfânta Liturghie săvârşită în biserica cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil". În cadrul cuvântului de învăţătură adresat celor prezenţi, cu titlul „*Rânduiala Sfântului şi Marelui Post*", şi pe baza citirilor scripturistice (Rom. 13-14; Matei 6), chiriarhul Aradului a subliniat modul în care s-a ţinut postul de către creştini de la început şi cum trebuie respectat până astăzi întru smerenie, fără mândria de a fi împlinit ceea ce fiecare e îndatorat a face, stăruind în faptele bune şi de folos semenilor. În această legătură s-a făcut, potrivit recomandărilor Sfântului Sinod, apelul de a se participa la campania „Donează sânge, salvează o viaţă!", ca a contribuţiei la parteneriatul bisericesc cu Sectorul de asistenţă socială, aşa cum ne aminteşte anul curent dedicat misiunii parohiei şi mănăstirii astăzi, bineştiind că perioada Triodului este şi una de intensă activitate misionară la nivel parohial şi mănăstiresc, în localitate înregistrându-se o conlucrare rodnică între enorie şi aşezământul monahal învecinat de la Feredeu, a adăugat chiriarhul. La finalul Sfintei Liturghii, în prezenţa autorităţilor locale şi a preoţilor din vecinătate, a fost săvârşită slujba Parastasului la împlinirea a 50 de ani de la trecerea la cele veşnice a celui care a fost compozitorul, culegătorul de folclor şi avocatul român dr. Emil Monţia (1882-1965). Cu privire la personalitatea marelui compozitor, Înaltpreasfinţia Sa, în cuvântul rostit, a făcut referire la momentul comemorativ iniţiat şi organizat pe plan local de primărie, subliniind meritul acestuia pentru biserică, atât pe planul gospodăresc, datorită ocupaţiei juridice, având o corespondenţă bogată cu Centrul eparhial, în special cu regretatul Episcop Andrei Magieru, cât şi prin lucrările muzicale lăsate, cea mai mare parte dintre ele fiind executate şi astăzi de corurile bisericeşti, colindele cu precădere. Totodată, legând de cuvântul de învăţătură, chiriarhul a insistat asupra pildei pe care cel comemorat o dă tuturor prin felul în care a arătat, potrivit cuvântului Evangheliei, că unde este comoara duhovnicească, acolo este şi inima credinciosului.

Canonul cel Mare în Arhiepiscopia Aradului

Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a făcut un adevărat pelerinaj pe la bisericile arădene din municipiu, pentru a fi prezent în mijlocul credincioşilor şi a le transmite binecuvântarea arhierească la început de post. În prima zi a postului, Înaltpreasfinţia Sa a slujit la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad, rostind la sfârşit un cuvânt de învăţătură. În cea de-a doua zi, chiriarhul a luat parte la slujba Canonului cel Mare de la Mănăstirea „Sfântul Simeon Stâlpnicul" din cartierul Arad-Gai. Slujba a fost săvârşită în biserica cea mare a mănăstirii, în prezenţa monahiilor din obştea mănăstirii şi a multor credincioşi, în special din cartierele apropiate, dar şi din alte locuri, care frecventează cu regularitate această oază de spiritualitate şi linişte sufletească. Miercuri, Înaltpreasfinţia Sa a fost prezent în mijlocul credincioşilor de la Catedrala veche, iar în ultima seară a canonului, chiriarhul a fost prezent în mijlocul teologilor şi seminariştilor arădeni. Urmând tradiţia formată deja de mai mult timp la Facultatea de Teologie „Ilarion V. Felea" şi la Seminarul Teologic din Arad, prima săptămână din Postul cel Mare este săptămâna duhovnicească a studenţilor, elevilor şi dascălilor de aici. În acest sens, în paraclisul studenţilor din curtea facultăţii, pe lângă programul liturgic obişnuit, în fiecare seară a fost săvârşită rânduiala Pavecerniţei celei Mari împreunată cu slujba Canonului cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul, aşa cum prevede rânduiala din Triod.

Continuare în pagina 6...

Actualitate eparhială – februarie 2015

...Umare din pagina 5

Pavecerniţa Mare şi slujba Canonului au fost oficiate de părinţii profesori slujitori la Paraclisul „Sfântul Maxim Mărturisitorul şi Sfântul Mare Mucenic Mina“ din curtea Facultăţii de Teologie. În fiecare seară, la sfârşitul slujbei, câte un părinte profesor a adresat studenţilor şi credincioşilor din biserică un cuvânt duhovnicesc, povăţuindu-i pe calea Postului Mare. Astfel, luni, părintele Lucian Farcaşiu a vorbit studenţilor şi credincioşilor despre semnificaţia duhovnicească a postirii, ca măsură a pocăinţei. Marţi-seară, părintele Ştefan Negreanu s-a referit la post ca vreme a pocăinţei, accentuând pildele din Vechiul şi Noul Testament evidenţiate şi în slujba Canonului cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul. Miercuri, cuvântul de învăţătură a fost rostit de către părintele Ioan Lazăr, duhovnicul Facultăţii de Teologie, care a făcut o tâlcuire duhovnicească la viaţa Patriarhului Iacob, potrivit învăţăturii Sfinţilor Părinţi ai Everghetinosului, iar joi, ultima parte a Canonului cel Mare şi a rânduielii Pavecerniţei a fost săvârşită de către părinţii profesori şi studenţii Facultăţii de Teologie dimpreună cu părinţii profesori, profesorii şi elevii Seminarului Teologic din Arad. Răspunsurile la slujbă au fost date alternativ din cele două străni ale bisericii de către studenţii teologi şi elevii seminarişti.

Slujba a fost încununată de prezenţa în mijlocul profesorilor, studenţilor şi elevilor facultăţii şi ai Seminarului Teologic din Arad a Întâistătătorului eparhiei, Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului. La sfârşitul slujbei, Înaltpreasfinţia Sa a rostit un bogat cuvânt de învăţătură, referindu-se la semnificaţia duhovnicească a acestei prime săptămâni a Postului Mare. Meditaţia Înaltpreasfinţiei Sale a avut în vedere în mod special structura profund duhovnicească a slujbei Canonului Mare, care reprezintă un adevărat îndrumar de trăire în această perioadă de nevoinţă şi postire. De altfel, în cuvântul rostit, IPS Timotei a oferit o adevărată însoţire liturgică şi duhovnicească a conţinutul bogat al acestei slujbe a Canonului şi în general asupra perioadei de început a Postului Mare, insistând asupra conţinutului acestui Canon ca dezvoltare a învăţăturii de credinţă a Bisericii. La sfârşitul meditaţiei duhovniceşti, chiriarhul a transmis credincioşilor din biserică mesajul Întâistătătorului Bisericii noastre, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, şi al întregului Sfânt Sinod privitor la opţiunea pe care părinţii trebuie să o facă pentru copiii lor în ceea ce priveşte necesitatea orei de religie în şcoală, pentru a asigura un viitor sănătos societăţii în care trăim. „Nădăjduim într-o întărire duhovnicească pe calea postirii care va rodi în bucuria Sfintei Învieri a Mântuitorului, atât a profesorilor, cât şi a studenţilor şi a elevilor seminarişti, prin împărtăşirea de harul slujbelor săvârşite acum la început de post, dar şi de cuvintele duhovniceşti adresate celor din biserică în aceste seri binecuvântate“, a subliniat Înaltpreasfinţia Sa. În seara zilei de vineri a fost săvârşită slujba Pavecerniţei Mari cu prima parte a Acatistului Bunei Vestiri, fiind împărtăşit studenţilor şi credincioşilor şi un cuvânt duhovnicesc.

ACTIVITĂŢI EDUCAŢIONALE ŞI SOCIALE

Campania de donare de sânge „Donează sânge, salvează o viaţă!” în Arhiepiscopia Aradului

Campania de donare de sânge *„Donează sânge, salvează o viaţă!”* iniţiată de Patriarhia Română s-a desfăşurat cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei în Arhiepiscopia Aradului, joi 12 februarie 2015. Acţiunea a avut loc la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad între orele 9-13, fiind posibilă datorită efortului echipei mobile a Centrului de Transfuzie Sanguină din Arad, cu sprijinul Consiliului Judeţean Arad şi al Universităţii „Aurel Vlaicu” Arad. În cele 4 ore de recoltare, s-au prezentat aproape 80 de voluntari, 58 dintre aceştia putând dona sânge. Donatorii au venit din rândul preoţilor, profesorilor, studenţilor, masteranzilor, elevilor seminarişti majori şi alţi credincioşi care s-au alăturat campaniei, încă din prima zi.

În perioada următoare, preoţii din Arhiepiscopia Aradului vor promova campania de donare de sânge în parohiile unde slujesc, vor întocmi liste cu donatori voluntari şi în colaborare cu Centrul de Transfuzii Sanguine Arad vor conveni la o dată la care se va efectua recoltarea, în cadrul parohiei, cu ajutorul echipei mobile. Campania de donare de sânge este o activitate sociomedicală care se înscrie în contextul declarării anului 2015 de

către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române - Anul omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi şi Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur şi al marilor păstori de suflete din eparhii.

Campania va fi susţinută în această perioadă şi de alte instituţii locale arădene, şcoli şi ONG-uri care vor promova şi desfăşura campania Patriarhiei Române.

Donarea de sânge trebuie realizată în scop terapeutic, în folosul aproapelui şi să aibă la temelie iubirea creştină şi jertfa faţă de aproapele nostru. „Fiecare creştin poartă de grijă şi sufletului şi trupului însă atenţia mai mare o acordă sufletului întrucât: *„Carnea şi sângele nu pot să moştenească Împărăţia lui Dumnezeu, nici stricăciunea nu moşteneşte stricăciunea”* (I Cor. 15,50) - a declarat pr. Gabriel Mariş consilier social al Arhiepiscopiei Aradului, unul dintre donatorii înscrişi în campanie pentru prima dată. - Mântuitorul ne îndeamnă să ne dăm viaţa pentru aproapele, ca şi un sens adevărat al dragostei. Orice credincios care doreşte să facă o faptă bună pentru aproapele său, poate face acest gest care nu necesită efort material, dar aduce un mare folos spiritual donatorului. Este un gest eroic simplu şi uşor un semn al dragostei, o dovadă a iubirii aproapelui, un mic ajutor pe care îl putem da celor care au nevoie de sânge, aşteptând, în durerea şi necazul lor din spital, pentru a trăi, pentru a se întoarce la familiile lor, pentru a lucra mai departe la mântuirea lor şi a se apropia mai mult de Dumnezeu.”

Pentru a ţine treaz sentimentul solidarităţii dintre oameni, se doreşte promovarea continuă a acestui program şi implicarea în mod continuu a cât mai multor donatori. Donarea de sânge trebuie realizată în scop terapeutic, în folosul aproapelui şi să aibe la temelie iubirea creştină şi jertfa faţă de aproapele nostru.

Campania *„Donează sânge, salvează o viaţă!“* iniţiată de Patriarhia Română a continuat,cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei în Arhiepiscopia Aradului, la doar o săptămână de la prima zi de campanie la Arad. „Oastea cea de Hristos iubitoare“ se alătură Bisericii noastre dreptmăritoare, în semn de solidaritate faţă de cei aflaţi în suferinţă. Astfel, joi, 19 februarie 2015, 40 de militari de la Unitatea Militară 01249 Arad, îndemnaţi şi coordonaţi de preotul militar Adrian David, s-au prezentat la Centrul de Transfuzie Sanguină din Arad pentru a dona sânge. În perioada următoare, preoţii din Arhiepiscopia Aradului vor promova campania de donare de sânge în parohiile unde slujesc, aceasta fiind o activitate sociomedicală care se înscrie în contextul declarării anului 2015 de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române drept Anul omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi şi Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur şi al marilor păstori de suflete din eparhii. Pentru a ţine treaz sentimentul solidarităţii dintre oameni, se doreşte promovarea continuă a acestui program cu implicarea în mod continuu a cât mai multor donatori.

CERCURI PASTORAL-MISIONARE

Cerc misionar în Parohia Macea

Preoţii Cercului misionar-pastoral IV Pecica, a Protopopiatului Arad s-au întrunit marţi 10 februarie 2015, în parohia Macea, a doua întrunire din acest an omagial dedicat misiunii parohiei şi mănăstirilor astăzi. Lucrările au fost prezidate de părintele Ilie Nădăban, coordonatorul cercului.

Cu această ocazie părintele paroh Tudor Budeanu, de la Parohia gazdă, a prezentat un scurt referat ,,Preotul şi importanţa misiunii în lumea de azi” accentuând importanţa rolului pe care îl are preotul în societate, ,,e important să scrii şi să faci şi alte lucruri, dar cel mai important este ca tot ceea ce faci să aibă un impact imediat şi real cu viaţa. Esta important să folosim toate mijloacele pe care ni le oferă lumea modernă de astăzi, pentru a face misiune, pentru a-l face pe Hristos cunoscut oamenilor”. S-a pus apoi în discuţie problema **cardului de sănătate** – obligatoriu sau nu – precum şi răspunsurile preoţilor la întrebările credincioşilor vizavi de această problemă deosebit de stringentă. Tot acum s-au făcut programările pentru viitoarele întâlniri.

Cerc misionar în Parohia Dezna

Joi, 12 februarie, preoţii din Cercul misionar-pastoral Sebiş I, Protopopiatul Sebiş, conduşi, din încredinţarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, de pr. Valentin Herbei s-au întrunit la Parohia Dezna. Întâlnirea a avut loc în străvechea biserică cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh“ din localitate şi a fost precedată de săvârşirea Tainei Sfântului Maslu pentru întărirea în credinţă a bolnavilor aflaţi la tratament la Spitalul de Recuperare Neuromotorie „Dr. Corneliu Bârsan“ de către un sobor de preoţi. Respectând tematica Anului omagial 2015, închinat misiunii parohiei şi mănăstirii azi, pr. Flavius Suciu de la Parohia Rănuşa a susţinut referatul cu titlul: „Rolul şi misiunea parohiei - coordonate biblice, patristice şi eclesiologice“. În cadrul referatului, a fost definit şi prezentat rolul eclesiologic al parohiei (comunităţii) ortodoxe în păstrarea şi transmiterea învăţăturii de credinţă, aducând mărturii biblice şi patristice despre primele forme de organizare a comunităţilor şi parohiilor creştine. S-a accentuat, de asemenea, importanţa pe care parohia o are în viaţa Bisericii întregi, întrucât de vitalitatea parohiei depind bunul mers şi soarta Bisericii întregi, căci nivelul de viaţă religioasă a enoriaşilor fiecărei parohii întreţine viaţa spirituală a unei eparhii şi, prin aceasta, a întregului corp tainic al lui Hristos. Totodată, a fost subliniat faptul că orice iniţiativă de regenerare şi întărire a Bisericii va trebui să înceapă de la parohie. În cele ce au urmat, au avut loc discuţii legate de misiunea şi responsabilitatea preotului în parohie, despre diferite practici neortodoxe şi inovaţii legate de Taina Sfântului Maslu. În încheiere, pr. Radu Bătrân, gazda întâlnirii, a mulţumit preoţilor prezenţi, arătând faptul că au fost oaspeţi ai unei localităţi cu o însemnată zestre culturală şi istorică, dintre care amintim: cetatea din Dezna, cetate cu origini dacice, atestată documentar în 1318; biserica monument istoric cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh“ datată, conform cercetărilor arheologice, la sfârşitul secolului al XIV-lea; Spitalul de Recuperare Neuromotorie „Dr. Corneliu Bârsan“, unde din 1981 nenumăraţi bolnavi cu deficienţe neuromotorii şi de locomoţie din întreaga ţară şi din împrejurimi beneficiază de proceduri de recuperare. Seara s-a încheiat prin anunţarea întrunirii din luna martie, la Parohia Buhani, iar după rugăciunea de încheiere cei prezenţi au fost invitaţi la o mică agapă frăţească oferită de parohia-gazdă.

Cercuri pastorale în parohiile Secusigiu, Aluniş şi Pâncota

Duminică, 15 februarie, în Arhiepiscopia Aradului au fost organizate întâlniri ale preoţilor din cercurile pastoral-misionare. Aceştia s-au întrunit cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, în parohiile Secusigiu, Aluniş şi Pâncota. Întâlnirea din Parohia Secusigiu, Protopopiatul Arad, a debutat cu oficierea slujbei Vecerniei, la care au participat, pe lângă preoţii din Cercul pastoral-misionar Vinga, pr. dr. Iustin Popovici, consilier cultural al Arhiepiscopiei Aradului, şi pr. prof. dr. Ioan Tulcan, decanul Facultăţii de Teologie Ortodoxă din Arad. După slujba Vecerniei, corul bisericii din Secusigiu, condus de prof. Mircea Buta, de la Facultatea de Teologie din Arad şi fiu al satului, a prezentat un concert de câteva cântări bisericesti.

Continuare în pagina 7...

Actualitate eparhială – februarie 2015

...Umare din pagina 6

În continuare a avut loc o conferinţă susţinută de părintele Ioan Tulcan, intitulată „Tinerii în biserică“, arătându-se importanţa participării tinerilor la sfintele slujbe şi implicarea lor în viaţa bisericii. Următoarea temă a fost abordată de medicul endocrinolog Ovidiu Gârbaci, fiu al satului, intitulată „Legătura dintre ştiinţă şi religie“. Şi în Parohia Aluniş, Protopopiatul Arad, a avut loc duminica aceasta, sub coordonarea pr. Petru Bercean, de la Parohia Vladimirescu I, întâlnirea preoţilor din Cercul pastoral nr. 6 Vladimirescu. După slujba Vecerniei, pr. Dan Mân-dra, de la Parohia Fântânele, a prezentat un referat intitulat „Parohia şi Biserica parohială, centrul vieţii spirituale a comunităţii creştine ortodoxe“. În final, a fost subliniată importanţa colaborării dintre preot şi credincioşi, împreună cu toţi factorii de răspundere locali (primar, medic, şcoală etc.), în vederea creării unei comuniuni spirituale mai intense, spre a aduce un spor de calitate vieţii în comunitate, atât pe plan spiritual, cât şi social. De asemenea, şi în Parohia Pâncota, Protopopiatul Lipova, a avut loc, în această duminică, întrunirea preoţilor din cadrul cercului pastoral-misionar nr. 3 Şiria, coordonaţi de părintele Iulian Botezatu. În cadrul întâlnirii, a fost săvârşită Taina Sfântului Maslu, de preoţii din cadrul Cercului pastoral-misionar, împre-ună cu pr. Octavian Blaj, consilier economic al Arhiepiscopiei Aradului, şi pr. Ioan Jidoi, protopop al Lipovei. În continuare a avut loc conferinţa „Importanţa locaşului de cult ca factor de coagulare a comunităţilor creştine şi de dezvoltare a parohiei ortodoxe“, susţinută de pr. Aurel-Leonardo Doca, subliniind importanţa Bisericii în misiunea ei învăţătorească, sfinţitoare şi socială, precum şi rolul pe care Biserica îl are în zilele noastre.

Cerc pastoral la Arad

Preoţii din Cercul pastoral nr. 1 din Arad, coordonat de pr. Ioan Tulcan, s-au întrunit marţi, 17 februarie, în şedinţă de lucru la biserica din incinta Spitalului Clinic Judeţean de Urgenţă din Arad. Referatul întâlnirii, dedicat Anului omagial al misiunii parohiei astăzi, a fost susţinut de părintele capelan Vasile Cucu. La întrunire a participat şi părintele Gabriel Mariş, consilierul social al Arhiepiscopiei Aradului, care a îndemnat preoţii din cadrul cercului misionar la susţinerea campaniei „Donează sânge, salvează o viaţă!“, iniţiată de Patriarhia Română şi în plină desfăşurare şi în cadrul Eparhiei Aradului, cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Arhiepiscop Timotei. De asemenea, au avut loc discuţii pe tema orei de religie, precum şi a colaborării dintre preoţii de parohie şi preoţii de caritate din spitale, în vederea oferirii sprijinului necesar.

Cercuri misionare în Parohiile Cladova, Hălmăgel şi Bonţeşti

În Duminica Izgonirii lui Adam din Rai, în mai multe parohii din Arhiepiscopia Aradului au avut loc întâlniri ale preoţilor din cercurile pastoral-misionare ale eparhiei. Preoţii din Cercul misionar nr. 2 Radna, sub coordonarea preotului Vasile Jivănescu, s-au întrunit duminică, 22 februarie, în Parohia Cladova, Protopopiatul Lipova. Cu acest prilej, a fost oficiată Taina Sfântului Maslu de obşte în biserica parohială cu hramul „Buna vestire“. După slujbă, pr. Daniel Ungur, de la Parohia Păuliş, a susţinut referatul cu tema „Coordonatele biblice, patristice, bisericeşti şi civile ale misiunii parohiei. Aspectul filantropic de întrajutorare a bătrânilor fără nici un ajutor la nivelul fiecărei parohii“. În aceeaşi zi, preoţii Cercului pastoral misionar Hălmagiu, coordonat de către preotul Ioan Vand, s-au întrunit la Biserica „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil“ din Parohia Hălmăgel, Protopopiatul Sebiş. După săvârşirea Tainei Sfântului Maslu, au avut loc dezbateri pe tema Anului omagial al misiunii parohiei şi mănăstirii azi, iar pr. Adrian Ionuţ Şerban a susţinut un referat dedicat rolului şi slujirii preotului în parohie. De asemenea, la Biserica „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil“, din Parohia Bonţeşti, Protopopiatul Sebiş, a avut loc duminică întâlnirea preoţilor din Cercul pastoral-misionar nr. 3 Gurahonţ, coordonat de către preotul Crăciun-Dorel Moţ. Referatul întrunirii a fost susţinut de preotul Alexa Birău de la Parohia Joia Mare. În susţinerea temei, pornind de la citatul din Sfântul Ioan Gură de Aur „Biserica constă nu în ziduri, ci în comunitatea credincioşilor“, părintele a arătat că prima parohie a fost înfiinţată de Mântuitorul Iisus Hristos la Cina cea de Taină, astfel parohia este Hristos Însuşi - cap şi trup -, iar credincioşii care participă la Trupul lui Hristos - cler şi popor - sunt în interiorul Trupului, nu în afara lui. Centrul parohiei este Sfânta Biserică, iar viaţa ei o constituie lucrările săvârşite în Biserică şi în spaţiul parohiei, parohia fiind astfel locul unde creştinii trăiesc taina lui Hristos pregătindu-şi cu grijă mântuirea.

Aici, ei învaţă iubirea faţă de Dumnezeu şi faţă de aproapele, ajutorarea celor lipsiţi, iar rugăciunea Bisericii este cea care îi apropie pe toţi de Bunul Dumnezeu. După susţinerea lucrării, au urmat discuţii referitoare la importanţa relaţiei dintre Biserică şi Şcoală, impunându-se o bună colaborare a preoţilor cu profesorii de religie şi instituţiile la care aceştia activează, avându-se mai ales în vedere marea importanţă a orei de religie în şcoală.

Întâlnire cu profesorii de religie din Arhiepiscopia Aradului

Aula Facultăţii de Teologie Ortodoxă a Universităţii „Aurel Vlaicu“ din Arad a găzduit sâmbătă, 21 februarie, o sesiune specială de consfătuire a profesorilor de religie în care s-au dezbătut recentele hotărâri ale forurilor superioare cu privire la predarea acestei discipline în şcolile de stat din România. La eveniment au luat parte şi Înaltpreasfinţitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, împreună cu arhim. Teofan Mada, vicar-administrativ, protos. Iustin Popovici, consilier cultural şi diac. Florin Sirca, inspector de specialitate în cadrul Inspecto-ratului Şcolar Judeţean Arad. În cadrul întâlnirii au avut loc discuţii privitoare la înfiinţarea Asociaţiei Părinţilor pentru Ora de Religie (APOR). S-a făcut recomandarea ca profesorii să fie pregătiţi, împreună cu părinţii care doresc să se alăture acestui demers, pentru viitoarele cereri de adeziune ce vor fi transmise de la membrii fondatori din Bucureşti. De asemenea, s-a discutat despre necesitatea încheierii de parteneriate între parohii şi şcolile arondate acestora, preoţii parohi urmând a fi informaţi de Centrul eparhial cu documentele legale necesare ce trebuie avute în vedere. Un alt subiect al întâlnirii s-a referit la noua apariţie editorială, suplimentul lunar Lumina Educaţiei, care apare împreună cu Ziarul Lumina, aceasta fiind o platformă de informare şi de prezentare a diferitelor acţiuni ce se desfăşoară în şcoli prin ora de religie. Ultimul punct pe ordinea de zi a făcut trimitere la decizia Curţii Constituţionale a României cu privire la ora de religie. În lumina ultimei adrese a Ministerului Educaţiei, profesorii sunt îndemnaţi să colaboreze cu preoţii din parohii pentru ca acţiunea de mobilizare a părinţilor, pentru completarea formularului pregătit de Patriarhia Română, să se desfăşoare cât mai eficient. La final, IPS Arhiepiscop Timotei a rememorat câteva aspecte interesante, din trecut, în legătură cu relaţia dintre Biserică şi Şcoala românească, îndemnând la o bună colaborare între parohii, profesorii de religie şi instituţiile unde aceştia activează, tocmai pentru responsabilitatea majoră pe care o avem faţă de acest neam.

Săptămâna duhovnicească în Parohia Petriş de Mureş

În primele zile ale Postului Mare, parohia arădeană Petriş de Mureş a organizat săptămâna duhovnicească. Cu acest prilej, slujbele religioase specifice acestor zile de nevoinţă şi de înălţare sufletească au fost încununate de cuvinte de învăţătură adresate credincioşilor de către preoţi din alte parohii ale eparhiei, invitaţi de pr. paroh Ştefan Dimitriu. Astfel, au ţinut cuvântări cu privire la însemnătatea şi rolul postului şi al pocăinţei în viaţa creştinului pr. Ioan Jidoi, protopopul Lipovei, pr. Cosmin Balint de la Parohia Batuţa, pr. Romulus Francescu de la Parohia Toc, pr. Călin Craveţ de la Parohia Roşia Nouă, pr. Fabian Iosif Trif de la parohia vecină Corbeşti, pr. Casian Blaga de la Parohia Juliţa. „Cu mare bucurie în suflet în prima seară ne-am strâns la biserica din sat în număr foarte mare la slujbă, având în mijlocul nostru pe pr. protopop Ioan Jidoi şi pe secretarul protopopiatului Lipova, pr. Cosmin Balint, de la Parohia Batuţa, iar la sfârşitul slujbei părintele protopop ne-a vorbit despre importanţa postului şi despre folosul acestor slujbe ce trezesc în noi conştiinţa sufletului şi ne duc gândul la adevărata pocăinţă, cu cele patru etape ale sale, şi anume recunoaşterea păcatului, mărturisirea lui către preotul duhovnic, făgăduinţa că nu se va mai repeta păcatul în viaţa noastră şi împlinirea canonului dat de preotul duhovnic, iar aceste etape împlinite ne fac să trăim pocăinţa. În zilele următoare am avut bucuria să avem în mijlocul nostru alţi slujitori de la parohiile învecinate care, de asemenea, ne-au pus în atenţie gânduri folositoare şi cuvinte duhovniceşti ale Sfinţilor Părinţi referitoare la această perioadă frumoasă pregătitoare pentru marea sărbătoare a Învierii Domnului“, a precizat pr. paroh Ştefan Dimitriu.

„MASA BUCURIEI” ÎN PAROHIILE ARĂDENE

Proiectul social „Masa bucuriei” în Parohia Dorgoş, protopopiatul Lipova

La începutul perioadei Triodului s-a desfăşurat în localităţile Dorgoş şi Pătârş (filia) programul social „Masa Bucuriei”. Mai multe familii de credincioşi nevoiaşi din cele două sate au fost vizitate de către părintele paroh Valentin Săvuşcă, care le-a împărţit produse alimentare şi nealimentare. Activitatea se încadrează în programul Patriarhiei Române „Masa Bucuriei” realizat în parteneriat cu S.C. Selgros Cash & Carry SRL Arad.

Proiectul *„Masa Bucuriei”* implementat Arhiepiscopia Aradului cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului Părinte Timotei, constă în oferirea de produse alimentare şi nealimentare, spre a fi folosite în scop social. Proiectul „Masa Bucuriei“ a fost iniţiat de către Patriarhia Română şi se derulează la nivelul întregii ţări, în reţeaua lanţului de magazine Selgros. La nivelul Centrului eparhial Arad, proiectul este coordonat de către Sectorul social-filantropic „Filantropia” care asigură preluarea produselor, transportul şi distribuirea la beneficiari. De asemenea, printre beneficiarii acestui proiect se numără şi familiile care se confruntă cu probleme de risc social, familiile cu mulţi copii fără posibilităţi materiale, persoanele fără adăpost, precum şi unele familii cu grave probleme sociale din parohii defavorizate. Proiectul „Masa Bucuriei” este o iniţiativă foarte bună, având un impact deosebit în rândul beneficiarilor, dar şi al societăţii în general, care este îndemnată în felul acesta să arate că îi pasă de suferinţa şi de nevoia semenului, mai ales în acest an dedicat misiunii parohiei. Prin acest intermediu, familiile din Parohia Dorgoş, care au beneficiat de acest program, transmit mulţumiri tuturor celor care sunt implicaţi în desfăşurarea acestui proiect social.

Protos. dr. Iustin Popovici
Consilier cultural

Itinerar chiriarhal - februarie 2015

Duminică, 1 februarie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie în Duminica de început a perioadei Triodului – *a Vameșului și a Fariseului*- și la Înainte-Prăznuirea Întâmpinării Domnului, în ziua de 1 Februarie 2015, în Parohia Ortodoxă Vladimirescu II, Protopopiatul Arad. La finalul slujbei, Chiriarhul a hirotesit întru iconom stavrofor pe preotul paroh Dacian-Emilian Nan.

Luni, 2 februarie – cu prilejul praznicului Întâmpinării Domnului, Ierarhul slujește și predică la Mănăstirea Hodoș- Bodrog, fiind întâmpinat de obștea sfintei mănăstiri în frunte cu Preacuviosul Părinte stareț arhim. Nestor Ionan, precum și de numeroși credincioși care frecventează mănăstirea.

Marți, 3 februarie – prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 4 februarie – Participarea la lucrările Adunării Naționale Bisericești, în Palatul Patriarhiei, la convocarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Joi, 5 februarie – Participarea la lucrările Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în sala sinodală a Patriarhiei Române, la convocarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Vineri, 6 februarie – Participarea la ședința de lucru a Sfântului Sinod, al Bisericii Ortodoxe Române, în sala sinodală a Patriarhiei Române, la convocarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Duminică, 8 februarie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie în biserica parohială cu hramul „Sfinții Împărați Constantin și Elena" din Parohia Zădăreni, Protopopiatul Arad.

Luni, 9 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 11 februarie – prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 13 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente.

Duminică, 16 februarie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Parohia Pleșcuța, Protopopiatul Sebiș, după Sfânta Liturghie, Chiriarhul a săvârșit slujba de sfințire a unui clopot, donat bisericii parohiale prin evlavia unor credincioși localnici. În după masa zilei de Duminică, la ceas de Vecernie, Chiriarhul a fost întâmpinat în Parohia Ineu-Traian de un sobor de preoți pentru a săvârși Slujbe Vecernie și Slujba de sfințire a crucilor ce urmează a fi așezate pe turlele noii biserici.

Luni, 16 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente.

Miercuri, 18 februarie – prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente.

Vineri, 20 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente.

Sâmbătă,21 februarie –Chiriarhul a participat în aula Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu" din Arad la o sesiune specială de consfătuire a profesorilor de religie în care s-au dezbătut recentele hotărâri ale forurilor superioare cu privire la predarea acestei discipline în școlile de stat din România.

Duminică, 23 februarie – Slujește și predică la Sfânta Liturghie săvârșită în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil" din Parohia Șiria, la finalul Sfintei Liturghii, în prezența autorităților locale și a preoților din vecinătate, s-a săvârșit slujba parastasului la împlinirea a 50 de ani de la trecerea la cele veșnice a celui care a fost compozitorul, culegătorul de folclor și avocatul român dr. Emil Monția, cu participare la programul manifestărilor organizate de Consiliul local Șiria pentru aceasta comemorare.

Luni, 23 februarie – prezidarea Permanenței Consiliului Eparhial, rezolvarea problemelor curente. În prima zi a Canonului cel Mare, Chiriarhul a slujit la Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime" din Arad, rostind la sfârșit un cuvânt de învățătură.

Marți, 24 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente. În după amiaza zilei, Chiriarhul a luat parte la slujba Canonului cel Mare sau a Sfântului Andrei Criteanul, la Mănăstirea Sfântul Simeon Stâlpnicul din cartierul Arad-Gai.

Miercuri, 25 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente. În după amiaza zilei, Chiriarhul slujește cea de-a treia parte a Canonului cel Mare, în mijlocul credincioșilor de la Catedrala Veche.

Joi, 26 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente. În ultima seară a canonului, Chiriarhul participă în mijlocul teologilor și seminariștilor arădeni, la Paraclisul Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea" din Arad, urmând tradiția formată deja de mai mult timp, prin care, prima săptămână din Postul cel Mare este săptămâna duhovnicească a studenților teologi și a dascălilor acestei instituții de învățământ teologic rostind cuvânt de învățătură.

Vineri, 27 februarie – Program de audiențe. Rezolvarea problemelor curente.

Preot Silviu-Nicolae Faur
Secretar eparhial

Consiliul Consultativ al Cultelor din România reafirmă importanța orei de Religie pentru educația copiilor și tinerilor

Întrunit în ședință de lucru la *Reședința Patriarhală* în ziua de 28 februarie 2015 sub președinția Înaltpreasfințitului Părinte Ioan Robu, Arhiepiscop și Mitropolit Romano-Catolic de București (potrivit Statutului care prevede președinția prin rotație), *Consiliul Consultativ al Cultelor din România* a luat act de motivarea deciziei Curții Constituționale a României nr. 669 din 12 noiembrie 2014 privitoare la statutul orei de Religie publicată în *Monitorul Oficial*, partea I, nr. 59 din 23 ianuarie 2015 și a constatat următoarele:

a. Curtea Constituțională a menținut statutul orei de Religie ca disciplină școlară, parte a trunchiului comun, aflată în planul-cadru de învățământ și în oferta educațională a școlii.

b. Curtea Constituțională a modificat un singur aspect referitor la procedura de participare a elevului la ora de Religie, și anume pe baza unei *cereri de înscriere*.

Consiliul Consultativ al Cultelor din România a constatat că decizia Curții Constituționale a valorificat următoarele principii:

- statutul constituțional particular al învățământului religios, organizat și garantat în școlile de stat, potrivit cerințelor specifice fiecărui cult (art. 32 alin. 7 din Constituția României);

- dreptul părinților și tutorilor de a asigura, potrivit propriilor convingeri, educația copiilor minori a căror răspundere le revine (art. 29 alin. 6 din Constituția României),

- importanța libertății de religie și conștiință, care implică în mod necesar inițiativa proprie a persoanei în toate problemele care privesc religia și conștiința (pct. 19 al motivării deciziei Curții Constituționale nr. 669/2014, în interpretarea art. 29 alin 1 din Constituție).

1. Pornind de la convingerea comună că ora de Religie promovează valorile spirituale perene și comportamentul uman pașnic și responsabil în familie și societate, *Consiliul Consultativ al Cultelor din România* a adoptat apelul comun intitulat *LUMINĂ PENTRU VIAȚĂ. Importanța orei de Religie pentru educația copiilor și tinerilor* (Anexă).

2. *Consiliul Consultativ al Cultelor din România solicită Parlamentului României* ca, în adoptarea prevederilor legale care urmează să pună în aplicare Decizia Curții Constituționale nr. 669/2014 și să completeze art. 18 alin. 2 teza I din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, să aibă în vedere și următoarea propunere:

Art. 18 alin. 2 teza I: Înscrierea sau reînscrierea elevului pentru a frecventa ora de Religie se face prin cerere scrisă a elevului major, a părintelui sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor; schimbarea acestei opțiuni sau retragerea se face tot prin cerere scrisă a elevului major, a părintelui sau a tutorelui legal instituit pentru elevul minor.

Motivare

Prin această formulare, va fi respectată *decizia Curții Constituționale a României și facilitată înscrierea pentru participarea elevilor la ora de Religie, întrucât:*

- participarea elevului la ora de Religie se face în urma exprimării dorinței persoanei îndreptățite legal, conform libertății de conștiință;

- se ține cont de caracterul de disciplină aflată în trunchiul comun al orei de Religie;

- pentru părinți, se evită obstacolele birocratice și umilitoare, precum reînscrierea anuală sau pe cicluri de învățământ;

- în plan administrativ, școlile nu mai trebuie să gestioneze, anual sau pe cicluri de învățământ, aproape două milioane de cereri de înscriere.

Consiliul Consultativ al Cultelor din România este o organizație de natură etică, socială, autonomă, apolitică, non-guvernamentală, fără personalitate juridică și non-profit formată din:

- Biserica Ortodoxă Română
- Episcopia Ortodoxă Sârbă de Timișoara,
- Biserica Romano-Catolică,
- Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică,
- Arhiepiscopia Bisericii Armene
- Biserica Ortodoxă Rusă de Rit Vechi din România,
- Biserica Reformată din România,
- Biserica Evanghelică C.A. din România,
- Biserica Evanghelică Lutherană din România,
- Biserica Unitariană din Transilvania,
- Biserica Creștină după Evanghelie din România – Uniunea Bisericilor Creștine după Evanghelie din România,
- Federația Comunităților Evreiești din România - Cultul mozaic,
- Cultul Musulman din România.

Potrivit prevederilor Statutului *Consiliului Consultativ al Cultelor din România*, începând cu 1 martie 2015, președinția Consiliului va fi preluată pentru o perioadă de un an de către Biserica Română Unită cu Roma (Greco-Catolică).

Secretariatul Consiliului Consultativ al Cultelor din România

***

ANEXĂ

LUMINĂ PENTRU VIAȚĂ

Importanța orei de Religie pentru educația copiilor și tinerilor(Apelul Consiliului Consultativ al Cultelor din România – 28.02.2015)

1. Religia constituie *parte integrantă și definitorie a culturii europene*. Fără cunoștințele referitoare la aceasta nu putem înțelege istoria și cultura acestui continent. De aceea, în aproape toate țările europene, Religia se predă în cadrul sistemului de învățământ public.

2. Copiii și tinerii au *dreptul constituțional* de a participa la orele de Religie, *drept redobândit prin jertfa tinerilor care au mărturisit în decembrie 1989 că „există Dumnezeu"*, prin aceasta revenindu-se la tradiția sănătoasă a poporului român, eminamente religios.

3. Religia este *lumină pentru înțelegerea universului și a vieții*, ca dar al lui Dumnezeu, pentru a promova valorile familiei, ospitalității, dreptății, păcii, solidarității, înțelegerii și comuniunii între oameni.

4. *Credința în Dumnezeu este cea mai mare zestre spirituală* pe care Familia, Biserica, Școala și Comunitatea o pot transmite copiilor, pentru că ea *îi ajută pe tineri să facă deosebire între valori eterne și valori efemere, și le formează personalitatea*, învățându-i să cultive bunătatea și omenia, iubirea de Dumnezeu și de semeni, recunoștința față de generațiile trecute și responsabilitatea față de prezent și de viitor.

5. Valorile oferite de educația religioasă sunt *reper spiritual esențial* și *liant existențial* între toate cunoștințele dobândite prin studiul celorlalte discipline școlare.

6. Predarea Religiei în Școală are *valențe educaționale profunde, prin rolul ei formativ în viața copiilor și a tinerilor*, demonstrat și de studiile educaționale și sociologice în domeniu. Ora de Religie contribuie la reducerea efectelor negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare,întrucât propune *modele viabile de bunătate,sfințenie și convieţuire umană*.

7. Educația religioasă contribuie la *depășirea ignoranței religioase*, care poate favoriza atitudini ideologice de intoleranță.

8. Ora de Religie contribuie la formarea și cultivarea unei *conștiințe vii și mărturisitoare a valorii eterne a persoanei umane și la promovarea demnității acesteia în familie și în societate*.

9. Întrucât libertatea reprezintă un mare Dar oferit de Dumnezeu omului, *educația religioasă trebuie asumată în mod liber*, conform dorinței părinților și a copiilor. *Libertatea însă nu este indiferență spirituală*, ci capacitatea omului de a alege valori spirituale, care îmbogățesc viața persoanei și a comunității umane.

10. Cultele doresc o cooperare mai strânsă cu Statul *în promovarea unei educații integrale*, care unește viața spirituală profundă cu informarea științifică bogată, deoarece deficitul de spiritualitate sau de sens existențial al societății tehniciste de astăzi are consecințe negative pentru orientarea tinerilor în societate.

Sursa: basilica.ro

Comitetul de redacție:
Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Dr. TIMOTEI SEVICIU – președinte;
Protos. Dr. Iustin Popovici, consilier cultural, redactor responsabil; Arhim. Dr. Teofan Mada, vicar administrativ; Pr. Silviu - Nicolae Faur, secretar eparhial – membri
Editura: Arhiepiscopia Aradului, Arad, 310084, Str. Episcopiei nr. 60-62, Tel.: 0257–281856
ISSN 1220 – 8531, ISSN-L 1220 – 8531
Articolele pentru Revista Biserica și Școala se trimit pe următoarea adresă de e-mail: bisericasiscoala1877@gmail.com
PREȚ 3 LEI